

Alexandru Ioan Cuza University of Iași

Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației

Școala Doctorală de Psihologie și Științe ale Educației

**Teză de doctorat
-Rezumat-**

Autor: Maria Cenușă (Irimciuc)

Coordonator științific: Prof. univ.dr. Maria Nicoleta Turliuc

Iași, 2024

Alexandru Ioan Cuza University of Iași

Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației

Școala Doctorală de Psihologie și Științe ale Educației

**VARIABLE PARENTALE
ȘI ADAPTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ A COPIILOR**

-Rezumat-

Autor: Maria Cenușă (Irimciuc)

Coordonator științific: Prof. univ.dr. Maria Nicoleta Turliuc

Iași

2024

Cuprins

Introducere.....	6
Capitolul 1. Review teoretic.....	7
Capitolul 2. Obiectivele cercetării and metodologie generală.....	10
Capitolul 3. Cercetare originală	11
3.1. Studiul 1. <i>Credințele părinților cu privire la emoțiilor copiilor și abilitățile sociale ale copiilor: Rolul mediator al reglării emoționale a părinților.....</i>	11
Introducere.....	11
Metodă.....	11
Rezultate.....	13
Discuții.....	14
3.2. Studiul 2. <i>Reglarea emoțională a copiilor mediază relația dintre credințele parentale cu privire la emoțiilor copiilor și abilitățile sociale ale copiilor?.....</i>	16
Introducere	16
Metodă	16
Rezultate	19
Discuții	20
3.3 Studiul 3. <i>Reglarea emoțională a mamei și a copiilor: un model de mediere moderată.....</i>	22
Introducere	22
Metodă	22
Rezultate	24

Discuții	25
3.4 Studiul 4. <i>Stresul parental, inconsistența disciplinei și reglarea emoțională a copiilor: o analiză diadică</i>	27
Introducere.....	27
Metodă.....	28
Rezultate.....	29
Discuții.....	31
Capitolul 4. Concluzii generale.....	32
4.1 Implicații teoretice și empirice.....	32
4.2 Contribuții practice și empirice.....	33
4.3 Puncte tari, limite și direcții viitoare.....	34
Referințe bibliografice.....	35

Introducere

Dezvoltarea emoțională a copiilor preșcolari reprezintă un subiect care a atras atenția într-un mod deosebit în rândul specialiștilor din diferite domenii (psihologie, educație, medicină), avându-se în vedere implicațiile puternice asupra stării de bine a copiilor (Alwaely et al., 2021; Darling-Churchill & Lippman, 2016; Rademacher & Koglin, 2019).

În perioada preșcolarității, în special, în perioada cuprinsă între 3 și 6 ani, aspectele care implică reglarea emoțională sunt diferite deoarece are loc o tranziție de la statutul de copil mic ale cărui nevoi imediate sunt îndeplinite, la statutul de preșcolar care trebuie să învețe noi reguli cum sunt cele specifice propriei culturi (de exemplu, când este potrivit să râzi), în acest fel, îmbunătățindu-se capacitatea preșcolarului de a accepta amânarea gratificației, această capacitate fiind un indicator al dezvoltării reglării emoționale (Fox, 1998). Prin urmare, accentul nostru este acordat perioadei preșcolare deoarece aceasta reprezintă o perioadă de socializare intensivă, implicând o dezvoltare rapidă pe plan cognitiv, emoțional și social, cu implicații puternice în prevenirea dezvoltării problemelor socio-emoționale ale copiilor (Olson et al., 2019).

Primul capitol, *Review-ul literaturii și cadre teoretice*, surprinde premisele centrale, de natură teoretică ale tezei. În acest sens, sunt descrise variabilele care descriu dezvoltarea socio-emoțională a copiilor (abilități sociale, reglare emoțională, variabilele parentale (credițele părinților cu privire la emoțiile copiilor, reglarea emoțiilor, “playfulness”, stresul parental, practicile parentale) și variabilele partenerului (empatia partenerului). Al doilea capitol, *Obiective și metodologie generală*, prezintă scopurile principale ale cercetării și, de asemenea, metodologia utilizată pentru îndeplinirea acestora. Patru studii originale sunt prezentate în cel de-al treilea capitol, *Studii originale*. Patru studii prezintă un design transversal cu scopul de a investiga aspectele diadice și individuale referitoare la dezvoltarea socio-emoțională a copiilor, folosind analiza efectelor directe și indirecte, obținute prin mediere și mediere moderată. În mod specific, două studii prezintă o analiză diadică prin utilizarea “common fate mediation model” (Ledermann & Macho, 2009), un studiu a explorat aspecte individuale ale variabilelor parentale, folosind analize ale efectelor directe și indirecte, prin aplicarea analizelor de mediere și mediere moderată și un studiu prezintă o analiză diadică prin utilizarea Modelului actor – partener de interdependență prin mediere a datelor diadice (The Actor-Partner Interdependence Mediation Model; APIMeM) (Kenny et al., 2006). Ultimul capitol oferă Concluzii generale, inclusiv implicații teoretice, empirice și practice, limite și concluzii generale.

Capitolul 1. Review-ul literaturii

1.1. Dezvoltarea socio-emoțională în etapa preșcolară

Adaptarea socio-emoțională este rezultatul interacțiunilor pozitive sau negative dintre caracteristicile individuale și cele ale mediului social, în timpul interacțiunii persoanei cu mediul (Gülay & Önder, 2013). O componentă a adaptării socio-emoționale a copiilor este reprezentată de *competența socială*, care presupune activități precum angajarea în activități de joacă cu alți copii, respectarea regulilor și cooperarea.

1.2. Variabile care descriu caracteristici ale copiilor

Reglarea emoțională. Raportându-ne la copii, reglarea emoțională se referă la capacitatea acestora de a gestiona eficient emoțiile, cu scopul de a îndeplini cerințele situațiilor provocatoare din punct de vedere emoțional (Morris et al., 2007). Mai mult, reglarea emoțională este definită ca fiind capacitatea copiilor de a gestiona emoțiile și expresiile emoționale pentru a se implica eficient în interacțiunile sociale, aspect corelat cu o serie de aspecte pozitive în rândul copiilor, în termeni de *abilități sociale* (Monopoli & Kingston, 2012), *realizări academice* (Graziano et al., 2007) și *adaptare emoțională* (Kim-Spoon et al., 2013).

Abilitățile sociale ale copiilor reprezintă o măsură obiectivă a constructului de competență socială și, de asemenea, reprezintă un criteriu esențial pentru dezvoltarea socio-emoțională, jucând un rol central în obținerea unor rezultate pozitive în dezvoltare, cum ar fi evoluția pe plan academic (Arnold et al., 2012). Abilitățile sociale ale copiilor includ aspecte legate de îndeplinirea nevoilor altora (de exemplu, comportamentul prosocial) și de îndeplinirea propriilor nevoi (de exemplu, inițiativa socială) (Huber et al., 2019; Sørliet et al., 2021). Complexitatea abilităților sociale ale copiilor include următoarele dimensiuni: relațiile dintre colegi (de exemplu, “îi invită pe ceilalți să coopereze”), self-management (de exemplu, “respectă regulile”), cooperare (de exemplu: “copilul împarte cu ceilalți”), asertivitate (de exemplu, “inițiază conversații”) (Caldarella & Merrell, 1997). De aceea, grădinițele sunt medii sociale care facilitează dezvoltarea abilităților sociale ale copiilor (Gülay & Önder, 2013).

1.3. Variabile parentale

Părinții sunt considerați agenții primari ai socializării în viața copiilor și, prin urmare, un domeniu important de cercetare a fost cel al parenting-ului, respectiv cel corelat cu dimensiunile emoționalității în rândul copiilor (Eisenberg et al., 1998). Parentingul are un rol important în dezvoltarea reglării emoționale a copiilor (Morris et al., 2007). În plus, strategiile de reglare emoțională ale părinților sunt corelate cu strategiile de reglare emoțională ale copiilor (Bariola et al., 2012; Morris et al., 2007).

Credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor reprezintă un aspect important al socializării emoțiilor de către părinți, acesta reflectând cognițiile acestora legate de funcționarea emoțională optimă a copiilor (Halberstadt et al., 2013; Johnston et al., 2018). De asemenea, convingerile părinților cu privire la emoțiile copiilor sunt considerate ca aparținând constructului filozofiei meta-emoțiilor (*parental meta-emotion philosophy*, PMEP), o componentă a socializării parentale a emoțiilor, influențată de etnia și cultura părinților (Hastings, 2018; Raval & Walker, 2019). Prin urmare, convingerile părinților cu privire la emoțiile copiilor pot fi înțelese prin prisma normelor culturale transmise în cadrul familiei, ceea ce înseamnă că procesul de asimilare a regulilor de către copil, corespunzătoare culturii din acesta face parte, se realizează prin intermediul procesului de socializarea parentală (Fox, 1998; Halberstadt & Lozada, 2011).

Reglarea emoțională parentală. Parentalitatea influențează reglarea emoțiilor părinților (Rutherford et al., 2015). Cu toate că, reglarea emoțională parentală este considerată componentă de bază a procesului de socializare a emoțiilor de către părinți, este un subiect foarte puțin studiat (Bariola et al., 2012; Lorber et al., 2017). Modul în care părinții își reglează propriile emoții, la care se adaugă modalitatea în care părinții răspund emoțiilor exprimate de către copii, îi ajută pe aceștia să asimileze regulile de exprimare emoțională, să înțeleagă semnificația emoțiilor și să-și dezvolte strategii de reglare emoțională (Denham et al., 2015; Eisenberg et al., 1998). Reglarea emoțională a părinților a fost identificată ca fiind un important predictor al reglării emoțiilor copiilor atât direct (de exemplu, învățarea prin observare), cât și indirect (de exemplu, caracteristicile mediului familial) (Morris et al., 2017).

“Parental playfulness” include o constelație de comportamente parentale cunoscute sub denumirea de stil parental, care modelează climatul emoțional al familiei (Darling & Steinberg, 1993; Shorer et al., 2021). *“Parental playfulness”* se poate observa în capacitatea părinților de a transforma situațiile neplăcute în unele plăcute, distractive și în modul de a acționa într-o manieră flexibilă, umoristică, creative, în momente de stres sau în situații conflictuale, diminuând emoțiile

negative resimțite de către copilul (Shorer et al., 2021). De aceea, “*parental playfulness*” poate contribui la funcționarea emoțională a copiilor prin dezvoltarea capacității de reglare emoțională.

Empatia partenerului. Parentalitatea implică sarcini provocatoare, stresante și solicitante, mamele reprezentând principalul îngrijitor al copiilor. În etapa de parentalitate, atunci când un partener răspunde empatic celuilalt partener care a avut o experiență frustrantă legată în interacțiunea cu copiii, ei îl ajută pe acesta să gestioneze mai bine resursele emoționale în contextul creșterii copiilor (Paley & Hajal, 2022; Rutherford et al., 2015).

Stresul parental este una dintre caracteristicile parentale asociată cu reglarea emoțiilor în rândul copiilor, conform Modelului tripartit (Morris et al., 2007). Stresul parental se referă la tensiunea care derivă dintr-un sentiment neplăcut față de sine și față de copii, toate acestea ducând la anxietate, frică, îngrijorare și epuizare, reflectate în practicile parentale adoptate (Abidin, 1992; Deater-Deckard, 1998). Puține studii au investigat stresul parental în rândul preșcolarilor dintr-un eșantion non-clinic (Carapito et al., 2018; Liu & Wang, 2015). În cercetările anterioare, stresul parental a fost unul dintre aspectele problematice cel mai frecvent studiate în rândul copiilor cu nevoi speciale, cum ar fi copiii cu ADHD (Barak-Levy & Atzaba-Poria, 2020; Ben-Naim et al., 2019; Davis & Carter, 2008), sau copii cu tulburări din spectrul autismului (ASD) (Hu et al., 2019).

Practicile parentale sunt definite ca fiind comportamente specifice prin care părinții își îndeplinesc responsabilitățile parentale (Darling & Steinberg, 1993). Practicile parentale ale părinților depind de capacitatea acestora de a-și regla propriile emoții (Lorber, 2012). O serie de studii a stabilit că părinții cu reglare emoțională adaptativă sunt mai receptivi la nevoile emoționale ale copiilor lor, în timp ce părinții cu un nivel mai scăzut de reglare emoțională pot prezenta niveluri mai ridicate de ostilitate și respingere și o disponibilitate emoțională mai scăzută, ceea ce creează un context care sprijină într-o mai mica măsură adaptarea emoțională a copiilor (Edwards et al., 2017; Feng et al., 2008; Kim et al., 2012).

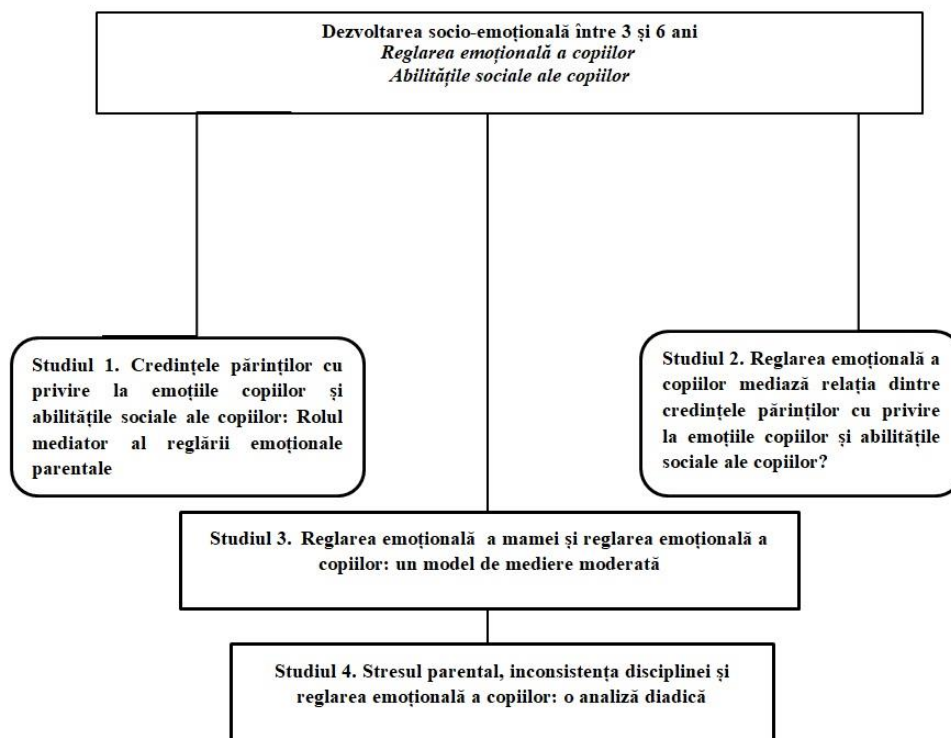
Capitolul 2. Obiectivele cercetării și metodologie generală

Scopul principal al acestei teze a fost acela de a contribui la înțelegerea interacțiunii dintre o serie de variabile parentale (de exemplu, reglarea emoțională parentală, convingerile părinților cu privire la emoțiile copiilor, stresul parental) și variabilele care vizează reglarea emoțională a copiilor, dezvoltarea socio-emoțională, în special dezvoltarea abilităților sociale. De asemenea, ne-am propus să identificăm variabile relevante care explică aceste relații de asociere.

Această teză este alcătuită din patru studii, de natură corelațională. În primele două studii am folosit date diadice (modelul de mediere “Common Fate Model”, CFM). În cel de-al treilea studiu am analizat un model de mediere moderată folosind date individuale ale mamelor și ale soților acestora. În al patrulea studiu am folosit date diadice, utilizând Modelul de interdependență actor-partener prin mediere (Actor-Partner Interdependence Model, APIM).

Figura 1

Prezentarea generală a studiilor

Capitolul 3. Cercetarea originală

3.1 Primul studiu. Credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale copiilor: rolul mediator al reglării emoționale a părinților¹

Introducere

Abilitățile sociale reprezintă indicatori observabili ai constructului de “competență socială” (Sørlie et al., 2021). Competența socială este definită ca “eficiență în interacțiune” și cuprinde atât abilități intrapersonale (de exemplu, “auto-controlul”), cât și abilități interpersonale (de exemplu, “cooperarea”), componente care asigură atât îndeplinirea obiectivelor personale, cât și menținerea unor interacțiuni pozitive cu ceilalți (Gresham & Elliott, 1990; Hosokawa & Katsura, 2017; Rose-Krasnor, 1997). În perioada preșcolară, abilitățile sociale îi ajută pe copii să își gestioneze emoțiile în diferite contexte, să inițieze și să mențină interacțiunile sociale cu colegii de aceeași vârstă și cu adulții (Denham, 2019). Prin urmare, abilitățile sociale prezic rezultatele pozitive ale copiilor preșcolari în viața de zi cu zi, jucând un rol crucial în bunăstarea lor și prezicând o serie de rezultate pozitive pe plan socio-emoțional (Darling-Churchill & Lippman, 2016). Prin urmare, în înțelegerea abilităților sociale ale copiilor, ne-am axat pe cercetarea factorilor proximali, cum este familia, iar în mod specific ne-am focusat pe convingerile părinților cu privire la emoțiile copiilor și pe strategiile de reglare emoțională parentală. În mod specific, ne-am propus să investigăm la nivel diadic, utilizând un eșantion compus din părinții copiilor preșcolari, cu dezvoltare tipică, asocierea dintre credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor și percepția părinților asupra abilităților sociale ale copiilor și să investigăm rolul mediator al reglării emoționale parentale în această asociere.

Metodă

Participanții

---

¹ Acest studiu a fost publicat astfel:

Cenușă, M., & Turliuc, M. N. (2023). Parents' Beliefs about Children's Emotions and Children's Social Skills: The Mediating Role of Parents' Emotion Regulation. *Children*, 10(9), 1473. <https://doi.org/10.3390/children10091473>

Eșantionul nostru a inclus 90 diade ale părinților căsătoriți (N=180 persoane, 90 mame și 90 tați) care au participat la studiu și care au completat o serie de chestionare, între 1 septembrie și 30 noiembrie 2022. Mamele aveau o vârstă medie de 34.82 ani (SD=4.7), în timp ce tații aveau o vârstă medie de 37.76 (SD=1.2). Vârsta copiilor din fiecare familie, a variat de la 3 ani la 6 ani (M = 4.8, SD = 1.2). În ceea ce privește genul copiilor, acesta a fost suficient de echilibrat, cu 56.7% fete și 43.3% băieți.

Procedura

Studiul a fost aprobat de Comitetul de etică al universității din care fac parte autorii studiului. După aceea, consimțământul informat a fost semnat și primit de la toți participanții. Datele au fost colectate folosind-se chestionare de auto-raportare adresate părinților copiilor. Chestionarele au fost apoi completate anonim folosind Google Forms. Participanții au fost rugați să se raporteze la același copil (în cazul în care aveau mai mult de un copil), să completeze individual chestionarele și să completeze o parolă (oraș/oraș și ziua/luna/anul căsătoriei) pentru a identifica diadele parentale. Criteriile de includere pentru acest studiu au fost următoarele: familiile să aibă cel puțin un copil cu vârsta între 3 și 6 ani, dezvoltat tipic.

Instrumente

Parents' beliefs about children's emotions (PBACE; Halberstadt et al., 2013) a fost utilizat pentru a se măsura credințele parentale. Scala are șapte dimensiuni, dar în studiul prezent am folosit doar subscala “the value of anger” cu 6 itemi și subscala “the manipulation”, cu 4 itemi. Subscala “the value of anger” evaluează credințele părinților potrivit cărora furia copiilor este o emoție valoroasă (de exemplu, „Furia copiilor poate fi resimțită ca o ușurare pentru ei, asemenea unei furtuni care împrăștează aerul”), în timp ce subscala “ the manipulation” evaluează credințele părinților că emoțiile și expresiile emoționale sunt utilizate de copii cu scopul de a-i manipula pe ceilalți (de exemplu, „Copiii plâng adesea doar pentru a atrage atenția”). Părinții au evaluat afirmațiile pe scala Likert în 6 trepte, care variază de la 1 (total dezacord) la 6 (total de acord). Consistența internă a subscalei “the value of anger” a fost de 0.80 pentru mame și 0.84 pentru tați. Pentru subscala “ the manipulation”, consistența internă a fost de 0.84 pentru mame și 0.85 pentru tați.

The Emotion Regulation Questionnaire (ERQ; Gross & John, 2003) a fost folosit pentru a măsura reglarea emoțiilor părinților, în special pentru a evalua frecvența utilizării reevaluării

cognitive, respectiv a supresiei expresive. Această scală de auto-raportare include 10 itemi care măsoară tendința unui individ de a utiliza reevaluarea cognitivă („Când vreau să simt mai puține emoții negative, mă gândesc la altceva”), respective supresia expresivă („Îmi păstrez emoțiile pentru mine”) pentru a-și regla emoțiile. Părinții au evaluat afirmațiile pe o scală în 7 trepte, care variază de la 1 (total dezacord) la 7 (total de acord). În acest studiu, Cronbach alfa pentru subscala de reevaluare a fost 0.86 pentru mame și 0.90 pentru tați. Valoarea Cronbach alfa pentru subscala de supresie a fost 0.87 pentru mame și 0.82 pentru tați.

Preschool and Kindergarten Behavior Scale-2 (PKBS-2; Merrell, 1994) a fost folosită pentru a măsura abilitățile sociale ale copiilor. Subscala abilităților sociale include 34 de itemi care măsoară abilitățile sociale dezirabile ale copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 și 6 ani, grupate în trei dimensiuni: cooperare socială (de exemplu, „Este cooperant”), interacțiuni sociale (de exemplu, „Solicită ajutorul adulților atunci când este necesar”) și independență socială (de exemplu, „Este invitat de alți copii să se joace”). Părinții au evaluat afirmațiile folosind o scală în 4 trepte care variază de la niciodată (0) la des (4). În acest studiu, valoarea Cronbach alpha pentru subscala abilităților sociale a fost de 0.95 pentru mame și 0.96 pentru tați. În plus, au mai fost măsurate următoarele variabile demografice: vârsta și genul părinților, respectiv a copiilor.

Analize statistice

Am folosit atât programele SPSS 26.0, cât și Amos 26.0 (Arbuckle, 2019) pentru statisticile descriptive și estimarea efectelor directe și indirecte ale medierii la nivel diadic. Am folosit modelul de mediere “the common fate mediation model” (CFM) (Ledermann & Macho, 2009) datorită asemănărilor dintre părinți în ceea ce privește raportarea la copiii lor (Ledermann & Kenny, 2012).

Rezultate

Rezultatele arată corelații negative între credințele părinților conform cărora furia copiilor este o emoție valoroasă și abilitățile sociale ale copiilor, respectiv între credințele părinților că emoțiile copiilor sunt utilizate de aceștia pentru a-i manipula pe ceilalți și abilitățile sociale ale copiilor. S-au identificat, de asemenea, corelații negative între credințele părinților că furia copiilor este valoroasă și reevaluarea cognitivă a părinților și între credințele părinților că emoțiile copiilor sunt folosite de aceștia pentru a-i manipula pe ceilalți și reevaluarea cognitivă a părinților. S-au identificat corelații pozitive între reevaluarea cognitivă a părinților și abilitățile

sociale ale copiilor pentru ambii părinți. S-a identificat o corelație negativă între supresia expresivă a părinților și abilitățile sociale ale copiilor, dar numai în cazul mame. Ambele modele CFM, cel care includea “Value of Anger Parental Belief” (primul CFM), respectiv “Parental Beliefs Regarding Children’s Emotions as Manipulative” (al doilea CFM) și variabila dependent, “Children’s Social Skills”, cu reevaluarea cognitivă parentală ca mediator, au furnizat indicatori buni de potrivire. Analizând rolul mediator al reevaluării cognitive parentale în relația de asociere dintre “Value of Anger Parental Belief” și abilitățile sociale ale copiilor, rezultatele arată că reevaluarea cognitivă parentală mediază parțial relația dintre credințele părinților cu privire la furia copiilor ca fiind o emoție valoroasă și abilitățile sociale ale copiilor ($\beta = -0,23$, $p < 0,05$). În continuare, s-a constatat că reevaluarea cognitivă a părinților mediază parțial relația dintre “Parental Beliefs Regarding Children’s Emotions as Manipulative” și abilitățile sociale ale copiilor ($\beta = -0.21$, $p < 0,01$).

Discuții

În acest studiu am examinat asocierea dintre credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale copiilor la nivel dyadic, într-un eșantion de părinți care au copii preșcolari, fără probleme clinice. De asemenea, ne-am propus să investigăm dacă strategiile de reglare emoțională parentală mediază relația dintre credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale copiilor prin intermediul CFM.

Contrar așteptărilor, rezultatele noastre indică o asociere directă și negativă între credința părinților că „furia copiilor este o emoție valoroasă” și abilitățile sociale ale copiilor. În plus, rezultatele noastre arată că în ceea ce privește credința părinților potrivit căreia „copiii își folosesc emoțiile pentru a-i manipula pe alții”, aceasta este corelată negativ cu abilitățile sociale ale copiilor. În ceea ce privește rolul mediator al reevaluării cognitive în asocierea dintre credința părinților că „furia copiilor este valoroasă” și abilitățile sociale ale copiilor, contrar ipotezei studiului, rezultatele indică faptul că credința părinților cu privire la “furia copiilor ca fiind o emoție valoroasă”, aceasta este asociată cu niveluri mai scăzute ale reevaluării cognitive parentale, care este în continuare asociată pozitiv cu abilitățile sociale ale copiilor. Asocierea negativă dintre credința părinților cu privire la “furia copiilor văzută ca o emoție valoroasă” și

reevaluarea cognitivă a părinților, ar putea fi explicată prin raportare la rezultatele studiilor anterioare care au arătat că expresivitatea negativă care decurge din credința părinților că „furia copiilor este o emoție valoroasă”, este asociată negativ cu reevaluarea cognitivă (Halberstadt et al., 2013; Meyer et al., 2014), care în schimb este asociată cu niveluri ridicate ale reglării emoționale a copiilor, un indicator al dezvoltării abilităților sociale (Morris et al., 2007; Qiu & Shum, 2022). În plus, am anticipat că credința părinților cu privire la faptul că „emoțiile sunt folosite de copii pentru a-i manipula pe ceilalți” ar corela negativ cu reevaluarea cognitive parentală, aceasta în continuare corelând pozitiv cu abilitățile sociale ale copiilor. A patra ipoteză a fost confirmată.

În ceea ce privește rolul mediator al supresiei expresive parentale în asocierea dintre credințele părinților cu privire la emoțiile preșcolariilor și abilitățile lor sociale, ipotezele nu au fost confirmate.

Principalele limite ale studiului se referă la natura transversală a studiului. Prin urmare, studiile viitoare ar putea lua în considerare includerea altor variabile conexe referitoare la copii, părinți sau grădiniță.

Rezultatele noastre au evidențiat unele *implicații clinice*, vizând părinții copiilor și grădinițele. Părinții ar trebui să fie mai conștienți în ceea ce privește nevoile emoționale ale copiilor, iar grădinița, ca instituție educațională, ar putea crea mai multe contexte educaționale care să vizeze dezvoltarea abilităților sociale ale copiilor, având în vedere că acestea sunt asociate cu aspecte pozitive.

Concluzii

Prezentul studiu evidențiază caracterul dinamic al influențelor parentale asupra abilităților sociale ale copiilor, care este explicat prin prisma componentelor modelului tripartit al impactului familiei asupra reglării emoționale și asupra adaptării copiilor, luându-se în considerare atât percepțiile mamelor, cât și ale taților. Am evidențiat faptul că credințe specifice ale părinților cu privire la emoțiile copiilor, în mod direct și indirect, influențează percepția părinților privind competența socială a copiilor, prin rolul mediator al reglării emoționale parentale. Restructurarea credințelor părinților cu privire la emoțiile copiilor și promovarea utilizării reevaluării cognitive în rândul părinților, ca strategie adaptativă de reglare a emoțiilor reprezintă așadar aspecte esențiale.

3.2 Studiul 2. Reglarea emoțională a copiilor mediază relația dintre credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale copiilor?

Introducere

Abilitățile sociale ale copiilor reprezintă un criteriu esențial al adaptării lor socio-emoționale, jucând un rol central în dezvoltarea competențelor sociale (de exemplu, comunicare pozitivă, relațiile prosociale), cu implicații importante în dezvoltarea socială și în atingerea succeselor viitoare (Bornstein et al., 2010; Huber et al., 2019). Alături de comportamentul prosocial, adaptativ și pozitiv, abilitățile sociale ale copiilor reprezintă unul dintre cei mai adecvați indicatori ai comportamentului adaptativ al vârstei preșcolare (Iarocci et al., 2007; Merrell, 1994) și al identificării problemelor de externalizare și internalizare (Matalon et al., 2022). Copilăria timpurie (3–6 ani) este o perioadă de intensă socializare care implică dezvoltare emoțională, cognitivă și socială, cu implicații puternice în prevenirea problemelor de dezvoltare ulterioare (Olson et al., 2019). Deși cercetările privind asocierea dintre convingerile parentale cu privire la emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale copiilor sunt limitate, rezultatele studiilor indică asocierea lor puternică (de exemplu, Halberstadt și colab., 2013). În studiul prezent, ne-am propus să explorăm în continuare această asociere și să investigăm unul dintre mecanismele explicative ale aceste asocieri, în cadrul diadelor parentale care au copii preșcolari.

Metodă

Participanți

Eșantionul nostru cuprinde 100 de diade de părinți căsătoriți (N=200 persoane, 100 mame și 100 tați), rezidenți în orașul Suceava, din nord-estul României, care au completat chestionarul în perioada 1 iunie – 31 august 2022. Mamele aveau o vârstă medie de 34.91 ani (SD = 4.8), în timp ce tații aveau o vârstă medie de 37.53 (SD = 4.59). Vârstele copiilor fiecărui cuplu au variat între 3 ani și 6 ani (M=4.72, SD=1.22).

Procedura

Înainte de realizarea studiului, Comitetul de Etică al Universității din care fac parte autorii studiului, a aprobat protocolul de cercetare (nr. 1013/17.05.2022). Datele au fost colectate folosind un chestionar de auto-raportare adresat părinților copiilor și diseminat prin intermediul grupurilor WhatsApp în care erau înscriși părinții preșcolariilor, prin intermediul paginilor personale de Facebook, care apoi a fost completat anonim prin intermediul Google Forms. Participarea a fost voluntară și părinții se puteau retrage din completarea chestionarelor în orice moment. Părinții puteau completa următoarea scală dacă toți itemii instrumentului anterior erau completați, după care trimiteau chestionarul completat în întregime. Părinții au fost îndrumați să completeze chestionarul în mod independent. Singurul lucru asupra căruia trebuiau să cadă de acord era raportarea la același copil în cazul în care aveau mai mulți copii. În ceea ce privește criteriile de includere pentru a participa la studiu, acestea au fost: să fie căsătoriți și să ai cel puțin un copil tipic dezvoltat, cu vârsta cuprinsă între 3 și 6 ani.

Instrumente

Am măsurat următoarele variabile socio-demografice: vârsta părinților, genul, numărul copiilor, vârsta și genul copilului.

Credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor. Credințele mamelor, respectiv ale taților, au fost măsurate prin intermediul a șapte subscale din “*Parents' beliefs about children's emotions*” (PBACE; Halberstadt et al., 2013). Scala include șapte subscale și itemii fiecărei subscale au o bună validitate internă: “*costul emoțiilor pozitive*” (“*cost of positivity*”; de exemplu „Copiii s-ar putea să nu se concentreze pe sarcinile pe care le au de realizat dacă simt prea multă fericire”) cu 4 itemi (α mame = .80; α tați = .81), “*furia ca emoție valoroasă*” (“*value of anger*”; de exemplu, „Emoția furiei te poate motiva să acționezi”) cu 6 itemi (α mame = .80; α tați = .86), “*emoțiile sunt folosite de copii pentru a-i manipula pe ceilalți*” (“*manipulation*”; de exemplu, „Copiii folosesc emoțiile pentru a-i manipula pe ceilalți”) cu 4 itemi (α mame = .85; α tați = .86), “*copiii își pot controla emoțiile*” (“*control*”; de exemplu, “Copiii își pot controla expresiile faciale”) cu 5 itemi (α mame = .73; α tați = .70), “*părinții trebuie să monitorizeze, respectiv să cunoască emoțiile copiilor*” (“*parental knowledge*”; de exemplu, „ Părinții ar trebui să-i

încurajeze pe copii să spună tot ceea simt), cu 3 itemi (α mame = .70; α tați = .74), “*copiii își pot gestiona emoțiile pe cont propriu, fără ajutorul părinților*” (“*autonomy*”; de exemplu, „De obicei, cel mai bine este pentru copii să gestioneze tristețe pe cont propriu”), cu 7 itemi (α mame = .87; α tați = .88) și “emoționalitatea copiilor rămâne constantă pe parcursul dezvoltării” (“*stability*”; de exemplu, „Emoțiile copiilor se mențin pe perioade lungi de timp”) cu 4 itemi (α mame = .81; α tați = .85). Părinții au evaluat afirmațiile pe o scară Likert în 6 trepte, variind de la 1, *complet dezacord*, la 6, *acord puternic*. Scorul total pentru fiecare subscală se calculează prin însumarea răspunsurilor oferite de fiecare item. Scorurile totale ridicate pentru fiecare subscală indică credințe mai puternice ale părinților cu privire la emoțiile copiilor.

Reglarea emoțională a copiilor. Mamele și tații au completat chestionarul *The Emotion Questionnaire for parents* (EQP; Rydell et al., 2003) care măsoară percepția părinților asupra capacității copiilor de a-și regla emoțiile. Părinții au evaluat capacitatea copiilor de a-și regla emoțiile cum ar fi tristețea, furia, frica și exuberanța, singuri sau cu ajutorul altora. Subscala care măsoară reglarea emoțională a copiilor conține 20 de itemi (de ex. „El/ea are dificultăți în a se calma singur”; „Este ușor pentru alții, de exemplu pentru un părinte, să-l calmeze”) și 20 de itemi care vizează măsurarea emoționalității. În acest studiu a fost utilizată doar subscala de reglare a emoțiilor. Părinții au evaluat afirmațiile pe o scară de la 1 (nu se aplică deloc copilului meu) la 5 (se aplică foarte bine copilului meu). Consistența internă a subscalei din acest studiu a fost .92 pentru mame și .93 pentru tați. Scorul total este calculat prin însumarea răspunsurilor oferite de itemii subscalei, scorul total mai mare indicând o mai bună reglare a emoțiilor copiilor.

Abilitățile sociale ale copiilor a fost măsurată cu *The Preschool and Kindergarten Behavior Scale-2*; PKBS-2; Merrell, 1994). Include două subscale: subscala abilităților sociale cu 34 de itemi și subscala comportamentelor problematice care cuprinde 42 de itemi. În acest studiu, a fost utilizată doar subscala abilităților sociale. Itemii măsoară abilitățile sociale dezirabile, indicatori ai copiilor bine adaptați din punct de vedere social, cu vârsta între 3 și 6 ani (de ex., „Invită alți copii să se joace”). Părinții au evaluat afirmațiile folosind o scară în 4 trepte de la Niciodată (0) la Adesea (3). Scorul total este calculat prin însumarea răspunsurilor oferite la fiecare item, scorul total mai mare indică abilități sociale mai bune ale copiilor. Consistența internă a subscalei abilităților sociale a fost de .96 atât pentru mame, cât și pentru tați.

Analize statistice

Pentru statisticile descriptive și estimarea efectelor directe și indirecte ale medierii la nivel diadic, am folosit atât programele SPSS 26.0, cât și Amos 26.0 (Arbuckle, 2019; Matalon et al., 2022). Prima dată au fost calculate mediile și abaterile standard pentru toate variabilele măsurate, s-au aplicat testele T pentru eșantioane perechi pe a verifica diferențele dintre mame și tați, prin raportare la variabilele investigate și au fost calculate corelațiile Pearson. Testul nonparametric Kolmogorov – Smirnov (K-S) a fost utilizat pentru a verifica normalitatea datelor. Apoi, am folosit modelul CFM prin mediere (Ledermann & Macho, 2009). Modelele CFM au fost testate folosind modelarea prin ecuațiile structurale (Structural Equation Modelling; SEM). Semnificația efectelor indirecte și erorile standard au fost testate prin formula lui Sobel (1982).

Rezultate

Testul t pentru eșantioane perechi aplicat pentru a calcula diferențele între mame și tați pentru variabilele principale ale studiului a arătat că nu sunt diferențe semnificative între mame și tați în ceea ce privește *credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor* (de exemplu, “credința părinților că furia este o emoție valoroasă”/ “children’s anger is valuable”), “credința părinților că emoționalitatea copiilor rămâne stabilă în cursul dezvoltării”/ “stability belief”) și în ceea ce privește *percepția părinților privind reglarea emoțională a copiilor*. Cu toate acestea, credințele taților sunt mai puternice decât ale mamelor în ceea ce privește următoarele credințe parentale: “credința cu privire la faptul că emoțiile sunt folosite de copii pentru a-i manipula pe ceilalți”/ “manipulation belief”, “credința cu privire la caracterul negativ al emoțiilor pozitive”/ “the costs of positivity” și “credința cu privire la faptul că emoțiile pot fi controlate de către copii”/ “control belief” și “credința cu privire la faptul că emoțiile pot fi gestionate de către copii pe cont propriu”/ “autonomy belief”. De asemenea, tații, comparativ cu mamele, consideră într-o mai mică măsură, că este important ca părinții să monitorizeze emoțiile copiilor și tații, comparative cu mamele raportează niveluri mai scăzute ale abilităților sociale în rândul copiilor.

Corelațiile dintre variabilele studiului au arătat o asocieră negativă între credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale copiilor, cu două excepții:

asocierea pozitivă a fost obținută între credința părinților potrivit căreia este important ca părinții să monitorizeze emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale copiilor. De asemenea, o corelație ne semnificativă a fost identificată între credințele părinților cu privire la faptul că emoțiile pot fi controlate de către copii și abilitățile lor sociale.

Modelul CFM care include credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor (“credința părinților că furia este o emoție valoroasă” – în primul model CFM, “credința părinților că emoțiile sunt folosite de copii pentru a-i manipula pe ceilalți” – al doilea CFM și “credința părinților cu privire la faptul că emoțiile pot fi gestionate de către copii pe cont propriu, într-un mod autonom” – în al treilea model CFM) și abilitățile sociale ale copiilor, cu reglarea emoțională a copiilor ca mediator, a furnizat indicatori buni de potrivire. Analizând rolul de mediator al reglării emoționale a copiilor în asocierea dintre “credința părinților că furia este o emoție valoroasă” și abilitățile sociale ale copiilor, rezultatele au arătat că reglarea emoțională a copiilor mediază relația dintre “credința părinților că furia este o emoție valoroasă” și abilitățile sociale ale copiilor ($\beta = -.44, p < .01$). În plus, s-a constatat că reglarea emoțională a copiilor mediază relația dintre credința părinților că emoțiile sunt folosite de copii pentru a-i manipula pe ceilalți și abilitățile sociale ale copiilor ($\beta = -.48, p < .01$). În cele din urmă, s-a constatat că reglarea emoțională a copiilor mediază relația dintre “credința părinților cu privire la faptul că emoțiile pot fi gestionate de către copii pe cont propriu, într-un mod autonom” și abilitățile sociale ale copiilor ($\beta = -.47, p < .01$).

Discuții

Acest studiu și-a propus să investigheze asocierea dintre credințele mamelor și ale taților cu privire la emoțiile copiilor și abilitățile lor sociale, asociere mediată de reglarea emoțională a copiilor raportată de ambii părinți. Rezultatele au arătat că părinții care dețin credințe mai puternice referitoare la că faptul că: “furia este o emoție valoroasă”, “emoțiile pozitive au un anumit cost, respectiv acestea pot avea consecințe negative”, “emoțiile sunt folosite de copii pentru a-i manipula pe ceilalți”, “emoțiile pot fi gestionate de către copii pe cont propriu, într-un mod autonom”, respectiv credința părinților referitoare la faptul că “emoționalitatea copiilor rămâne stabilă pe parcursul dezvoltării” raportează niveluri mai scăzute ale abilităților sociale. Credința părinților potrivit căreia “copiii trebuie încurajați să transmită ceea ce simt” se asociază pozitiv cu niveluri ridicate ale abilităților sociale ale copiilor. Astfel, prima ipoteză a fost parțial

confirmată. Aceste constatări indică faptul că suprimarea emoțiilor pozitive și încurajarea furiei, ca emoție puternică, afectează relațiile sociale, poate induce stări neplăcute de durere și jenă, diminuând comunicarea și poate chiar conduce la interacțiuni ostile sau agresive (Rothman & Magee, 2016; Sallquist et al., 2009).

Rezultatele indică faptul că credințele părinților potrivit cărora “furia este o emoție valoroasă”, “emoțiile sunt folosite de copii pentru a-i manipula pe ceilalți” și “emoțiile pot fi gestionate de către copii pe cont propriu, într-un mod autonom” sunt corelate negativ cu percepția părinților privind reglarea emoțiilor a copiilor, care este în continuare pozitiv asociată cu abilitățile sociale ale copiilor.

Rezultatele noastre sunt în concordanță cu rezultatele studiului realizat de Halberstadt și colegii săi (2013), care au indicat că furia este una dintre cele mai problematice emoții negative. De asemenea credința părinților că “emoțiile sunt folosite de copii pentru a-i manipula pe ceilalți” și respectiv credința părinților că “emoțiile pot fi gestionate de către copii pe cont propriu, într-un mod autonom”, pot influența dezvoltarea abilităților sociale ale copiilor, cum ar fi abilitățile de rezolvare a conflictelor sau abilitățile de comunicare cu colegii de aceeași vârstă (Dennis, 2006; Parker et al., 2012).

Rezultatele importante obținute în cadrul acestui studiu, au implicații clinice. Se evidențiază importanța intervenției timpurii, accentul fiind pus pe prevenirea efectelor negative pe care le pot avea credințele parentale asupra copiilor pe termen lung, aceste intervenții fiind optim de realizat în perioada preșcolară (Bierman & Motamedi, 2015).

O limită importantă a studiului se referă la faptul că am folosit doar datele auto-raportate de părinți. Prin urmare, cercetările viitoare ar trebui să apeleze la observarea directă a interacțiunii părinte-copil și ar trebui să implice alți membri semnificativi ai familiilor (de exemplu, frați, bunici) sau instrumente de evaluare completate de către cadrele didactice ale copiilor.

În concluzie, deși asocierea dintre credințelor parentale cu privirea la emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale preșcolarilor, a fost investigată în puține studii empirice, mecanismele explicative care stau la baza acestei relații de asociere au rămas neexplorate. Prin urmare, în studiul de față, modele CFM prin mediere au permis examinarea relației directe dintre credințele ambilor părinți cu privirea la emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale acestora, precum și asocierea indirectă dintre acestea prin intermediul reglării emoționale a copiilor.

3.3 Studiul 3. Reglarea emoțională a mamei și reglarea emoțională a copiilor: Un model de mediere moderată

Introducere

La copii, reglarea emoțională (RE) face trimitere la capacitatea copilului de a-și gestiona propriile emoții și de a le comunica în mod adecvat pentru a îndeplini diverse cerințe ale mediilor sociale, această abilitate fiind asociată cu gestionarea optimă a emoțiilor în contextul frustrării, cu starea de bine și cu relații sociale de succes cu colegii de aceeași vârstă (Daniel et al., 2020; Dunsmore et al., 2013; Shipman et al., 2007; Teti & Cole, 2011). Ne-am raportat la perioada preșcolară, deoarece reglarea emoțională (RE) din perioada copilăriei timpurii pune bazele viitoarelor mecanisme de RE de la vârsta adultă (Calkins, 2010; John & Gross, 2004).

Relația dintre RE maternă și RE a copiilor este bine documentată în literatură, dar mai puține studii au investigat variabilele intermediare, care ar putea explica sau influența puterea acestei relații de asociere. Cu scopul de a ameliora lacunele identificate în literatura de specialitate, ne-am propus să explorăm rolul mediator al “maternal playfulness” în relația dintre RE maternă și RE a copiilor, într-un eșantion de părinți care au cel puțin un copil preșcolar, tipic dezvoltat, fără probleme clinice. De asemenea, am investigat rolul moderator al empatiei paternale în relația dintre reevaluarea cognitivă maternă (RC), supresia expresivă (SE) și “maternal playfulness”.

Metodă

Participanții

Studiul actual include 103 mame și soții lor (tații copiilor). Mamele au completat chestionarele în perioada septembrie – decembrie 2022. Mamele au avut o vârstă medie de 34.93 ani (SD=4.78, interval 25-52), tații 37.52 (SD = 4.57, interval 28-54). Copiii au avut o vârstă medie de 4.73 ani (interval 3 – 6 ani), 44.7% băieți și 55.3 fete. Mamele (84.5%) și soții lor (65%) aveau studii superioare. Părinții au îndeplinit următoarele criterii: să aibă cel puțin un copil între 3 și 6 ani, tipic dezvoltat, fără nevoi speciale.

Procedura

Protocolul pentru acest studiu a fost aprobat de Comitetul de etică al Universității (cod de aprobare: 1013/17.05.2022), iar ghidurile etice stabilite prin Declarația de la Helsinki din 2013 au fost luate în considerare în realizarea cercetării. Participanții au fost contactați prin intermediul rețelelor sociale și prin intermediul grupurilor online. Părinții (mamele și tații din aceeași diadă) care aveau mai mult de un copil, au fost rugați să se raporteze în completarea chestionarelor la același copil care îndeplinea următoarele criterii: vârsta între 3 și 6 ani, tipic dezvoltat. De asemenea, părinții au informați cu privire la scopul studiului, după care au fost rugați să semneze un formular de consimțământ informat online. Aceștia au fost îndrumați să completeze chestionarele, fără a se consulta cu partenerul lor, și să completeze o parolă (oraș și ziua/luna/anul căsătoriei), necesară identificării diadei parentale. Participarea a fost voluntară, toate informațiile au fost anonime și confidențiale, iar participanții au fost liberi să se retragă în orice moment din completarea chestionarelor. Părinții au completat toate chestionarele online, folosind formularul Google Form.

Instrumente

Reglarea emoțională a părinților a fost măsurată prin chestionarul de *Reglare Emoțională* (*Emotion Regulation Questionnaire*; ERQ; Gross & John, 2003). Această scală de auto-raportare include 10 itemi care măsoară tendința individului de a utiliza reevaluarea cognitivă (RC; de exemplu, „Când mă confrunt cu o situație stresantă, îmi propun să mă gândesc la ea într-un mod care să mă ajute să rămân calm”) și supresia expresivă (SE; de exemplu, „Când simt emoții pozitive, am grijă să nu le exprim.”) pentru a-și regla emoțiile. Mamele au evaluat afirmațiile pe o scală în 7 trepte, variind de la 1 (total dezacord) la 7 (total de acord). În acest studiu, alfa Cronbach pentru subscala RC a fost 0.87 și pentru subscala SE a fost 0.88.

“Parental Playfulness” a fost evaluat prin *The Parental Playfulness Questionnaire* (PPQ; Shorer et al., 2021). Acest chestionar este potrivit pentru părinții ai căror copii au vârsta cuprinsă între 2 și 8 ani. Include 20 de itemi, 13 itemi direcți (de exemplu, „Ca părinte, consider că folosirea jocurilor sau a umorului mă ajută să identific în contextual parentalității situațiile problematice și să le rezolv”) și 7 itemi inversați (de exemplu, „Când realizez lucruri împreună cu copilul meu, sunt orientat spre obiective și vreau să finalizez ceea ce am planificat fără

întreruperi.”). Itemii sunt măsurați pe o scală Likert în 5 trepte (1- total dezacord, 5- total de acord). Scorul final este compus din suma răspunsurilor la cei 20 de itemi, scorurile mai mari reflectă un nivel mai ridicat al “parental playfulness”. Scala are o consistență internă ridicată, alfa Cronbach fiind de 0.87 pentru mame.

Reglarea emoțională a copiilor a fost măsurată folosindu-se *Emotions Questionnaire for parents* (EQP; Rydell et al., 2003). Acesta a fost folosit pentru a măsura percepția părinților privind capacitatea copiilor de a-și regla emoțiile. Mamele au evaluat capacitatea copilului lor de a-și regla patru emoții: tristețe, furie, frică și exuberanță. Mamele au evaluat afirmațiile pe o scală de la 1 (nu se aplică deloc copilului meu) la 5 (se aplică foarte bine copilului meu). În studiul prezent a fost utilizată doar subscala reglării emoționale (RE). Consistența internă a subscalei RE în acest studiu a fost de 0.92 pentru mame.

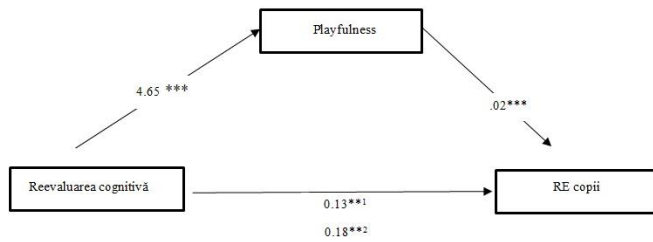
Empatia a fost măsurată prin utilizarea Chestionarului de empatie cognitivă și afectivă (*The Questionnaire of Cognitive and Affective Empathy*; QCAE; Reniers et al., 2011). Acesta include 31 de itemi împărțiți în cinci subcale care să măsoare empatia cognitivă (două subcale) și empatia afectivă (trei subcale). Respondenții utilizând o scală Likert în 4 trepte trebuiau să indice în ce măsură sunt de acord cu afirmațiile (1 – dezacord puternic; 4 – acord puternic). Scorul final este compus din suma tuturor răspunsurilor la itemi, scorile mai mari indicând o mai mare empatie. Scala are o consistență internă ridicată, alpha Cronbach fiind 0.94 pentru tați.

Rezultate

Analizele de corelație au arătat că RC a fost corelată pozitiv cu RE a copiilor, cu “parental playfulness”, cu empatia partenerului, în timp ce SE a fost corelată negativ cu RE a copiilor și cu “parental playfulness”. Așadar, analizele corelaționale au confirmat primele două ipoteze ale studiului, indicând faptul că RC maternă este asociată pozitiv cu RE a copiilor, în timp ce SE este asociată negativ cu RE a copiilor. Analizele statistice (mediere) au confirmat a treia și a patra ipoteză a studiului: “maternal playfulness” mediază asocierea dintre RC maternă, respective SE maternă, și RE a copiilor (Figura 1.a and Figure 1.b). Analizele statistice privind medierea moderată au confirmat parțial ipotezele cinci și șase ale studiului: principalul rezultat al studiului a arătat că niveluri scăzute ale empatiei paternale moderează asocierea dintre RE maternă (RC și SE) și “maternal playfulness” (Figura 2.a and Figura 2.b).

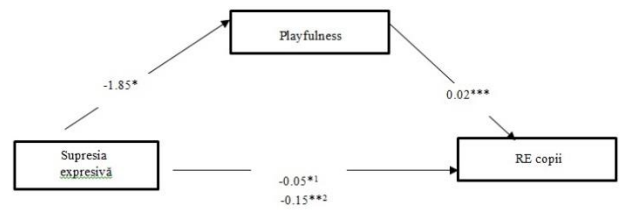

Fig.1.a Model de mediere simplă

¹ Efect indirect; ²Efect total, ***p<.001, **p<.01

Fig.1.b Model de mediere simplă

¹ Efect indirect; ²Efect total, ***p<.001, **p<.01, *p<.05

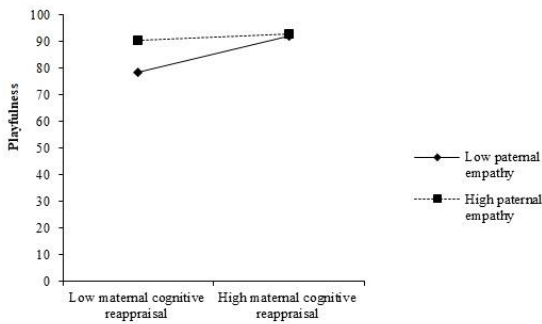

Fig. 2.a Plot of moderated relationship

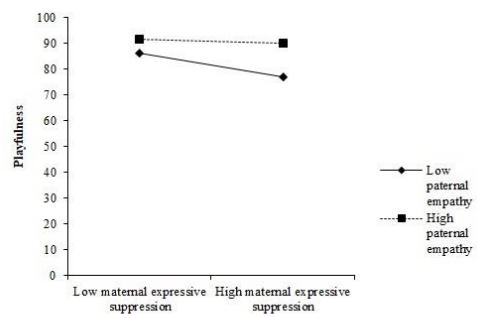

Fig. 2.b Plot of moderated relationship

Discuții

În acest studiu, ne-am propus să testăm mecanismele care stau la baza asocierii dintre RE a mamei și RE a copiilor. Mai exact, am investigat rolul mediator al “maternal playfulness” și rolul de moderator al empatiei paterne. Analizele corelaționale au arătat că RC este o strategie adaptativă a RE, asociată cu dezvoltarea socio-emoțională în rândul copiilor, în timp ce SE este o strategie dezadaptativă asociată cu un nivel mai scăzut al dezvoltării socio-emoționale în rândul copiilor (John & Gross, 2004; Karnilowicz et al., 2019; Lin et al., 2022). De asemenea, analizele corelaționale au indicat că empatia paternă este asociată pozitiv cu RC a mamelor, cu “maternal playfulness” și cu percepția mamei privind RE a copiilor. În consecință, rezultatele studiului nostru sunt în concordanță cu rezultatele altor studii care au arătat implicațiile pozitive ale empatiei paterne în dezvoltarea socio-emoțională a copiilor, dar și mamelor (Dong et al., 2022;

Ziv et al., 2020). Rezultatele studiului confirmă că “maternal playfulness” mediază relația dintre RE maternă (RC și SE) și RE a copiilor. În ceea ce privește analizele de mediere moderată, principalul rezultat al studiului nostru arată că nivelurile mai scăzute ale empatiei paterne moderează asocierea dintre RE maternă (RC și SE) și “maternal playfulness”. Prin urmare, rezultatele noastre sugerează că pentru mame, nivelurile mai scăzute ale empatiei partenerului lor sunt resimțite acut, comparativ cu niveluri mai ridicate ale empatiei paternale în asocierea dintre RE maternă și “maternal playfulness”.

Implicații practice

Rezultatele studiului contribuie la optimizarea demersurilor specifice terapiei clinice sau consilierii psihologice, preocupate de optimizarea reglării emoționale a copiilor, accentual fiind pus pe dinamica relațiilor din întreaga familie a copilului, inclusiv pe relația mamă-copil caracterizată de “playfulness” și pe relația mamă-tată (Zhang et al., 2019).

Limite și direcții viitoare de cercetare

În primul rând, mamele au evaluat RE a copiilor, variabila dependentă a studiului, deoarece instrumentele specifice pentru măsurarea RE a copiilor nu pot fi aplicate preșcolarilor (McClelland & Cameron, 2012). Viitoare studiile ar trebui să include instrumente adiționale prin care să fie măsurate diferite variabile ale copiilor (de exemplu, interviurile luate profesorilor, sarcinile de laborator). În al doilea rând, am investigat rolul moderator al empatiei globale paterne, incluzând atât dimensiunea cognitivă, cât și pe cea afectivă, pe baza corelației moderate dintre ele (Reniers et al., 2011). Studiile viitoare ar trebui să investigheze ambele dimensiuni ale empatiei ca moderator ai asocierii dintre diferitele caracteristici materne și “maternal playfulness”. În al treilea rând, toate variabilele studiului au fost măsurate prin chestionare de auto-raportare și a fost utilizat designul transversal. Studiile viitoare ar trebui să includă metode suplimentare de măsurare a variabilelor, cum ar fi cele calitative (de exemplu, interviuri) și să integreze un design longitudinal pentru a putea stabili o relație cauzală între variabilele studiului.

Concluzii

Având în vedere rolul important al “maternal playfulness” în facilitarea reglării emoționale a copiilor, studiile viitoare ar trebui să exploreze influența altor variabile care ar putea

consolida comportamentul mamei caracterizat de “playfulness” în interacțiunea cu propriii copii. Rezultatele studiului evidențiază și influența indirectă a taților asupra dezvoltării socio-emoționale a copiilor, prin influența lor asupra comportamentelor materne.

3.4 Studiul 4. Stresul parental, inconsistența disciplinei și reglarea emoțională a copiilor: o analiză diadică²

Introducere

Cercetări recente arată că parenting-ul este mai stresant astăzi decât în deceniile anterioare (Nomaguchi & Milkie, 2020). Sarcinile de zi cu zi legate de îngrijirea și creșterea copiilor, pune presiune pe îngrijitorii copiilor, cercetătorii arătând că părinții experimentează niveluri ridicate ale stresului, niveluri care au o prezență relativ stabilă pe parcursul perioadei preșcolare (Anthony et al., 2005; Crnic et al., 2005; Mak et al., 2020). Cercetările care investighează asocierea dintre stresul parental și reglarea emoțională a copiilor sunt limitate, și explorarea variabilelor care explică relația de asociere, este insuficient studiată, mai ales în cazul părinților care au copii de vârstă preșcolară. De asemenea, cele mai multe studii au investigat variabilele care evaluează caracteristicile materne, și mai puțin pe cele paterne. De aceea, investigarea variabilelor, la nivel diadic, este insuficient realizată în literatura de specialitate, cele mai multe studii explorând variabilele la nivel individual (Barry et al., 2009; Bater & Jordan, 2017). Pe baza identificării acestor lacune în literatura de specialitate, obiectivele acestui studiu sunt acelea de a investiga relația dintre stresul parental și reglarea emoțională a copiilor preșcolari la nivel diadic și de a testa dacă inconsistența disciplinei parentale explică asocierea dintre aceste variabile. Din câte știm, acesta este primul studiu care investighează efectele diadice ale stresului parental și ale inconsistenței disciplinei parentale, asupra reglării emoționale a copiilor în diadele parentale care

---

² Studiu acceptat, mai 2024:

CENUȘĂ, M., & TURLIUC, M. N. (2024). Parental stress, inconsistent discipline and children's emotion regulation. A dyadic analysis, *Revista de Psihologie*, 70(2), 1-21.

au cel puțin un copil de vârstă preșcolară. Prin urmare, formulăm ipoteza conform căreia *stresul parental al mamelor și al taților ar fi asociat negativ și direct cu propria percepție, precum și cu percepția partenerului, privind reglarea emoțională a copiilor (H1). În plus, stresul parental al mamei, respectiv al tatălui ar fi asociat negativ și indirect cu propria percepție și cu cea a partenerului lor, în ceea ce privește reglarea emoțională a copiilor prin intermediul inconsistenței disciplinei parentale (H2).*

Metodă

Participanții

Eșantionul nostru cuprinde 103 diade de părinți căsătoriți, rezidenți în orașul Suceava, din nord-estul României, care au completat chestionarele. Mamele aveau o vârstă medie de 34.93 ani (SD = 4.7), iar tații aveau o vârstă medie de 37.53 (SD = 4.53). Vârsta copiilor fiecărui cuplu a variat între 3 ani și 6 ani (M=4.72, SD=1.22). În ceea ce privește genul copilului, 56% sunt de gen feminin și 44% de gen masculin.

Procedura

Înainte de realizarea studiului, Comitetul de Etică al Universității de care aparțin autorii au aprobat realizarea studiului (nr. 1013/17.05.2022). După aceea, consimțământul informat a fost primit și semnat de toți participanții. Datele au fost colectate folosindu-se un chestionar de auto-raportare adresat părinților copiilor. Participarea a fost voluntară și părinții se puteau retrage oricând din studiu. Părinților li s-a spus să completeze chestionarul în mod independent. Ei trebuiau se pună de acord în ceea ce privește raportarea la același copil, în cazul în care aveau mai mulți copii.

Instrumente

Stresul parental al mamelor și al taților a fost măsurat utilizând *Parental Stress Scale* (PSS; Berry & Jones, 1995). Scala include 18 itemi, 10 itemi direcți (de exemplu, „A-mi îngriji copilul (copiii) uneori necesită mai mult timp și energie decât dispun”) și 8 itemi inversați (1,2,5,6,7,8, 17,18; de exemplu, „Sunt fericit în rolul de părinte.”). Instrumentul este potrivit atât pentru părinții copiilor cu nevoi speciale, cât și părinților copiilor fără nevoi speciale. Răspunsurile

părinților sunt evaluate pe o scală Likert în 5 trepte (1 = total dezacord, 5 = total de acord) , iar scorurile variază de la 18 la 90, scorurile mai mari reflectând un nivel mai ridicat al stresului parental. Consistența internă a scalei din acest studiu a fost de 0.95 pentru mame și 0.96 pentru tați.

Inconsistența disciplinei parentale a fost măsurată folosind forma scurtă a chestionarului *Alabama Parenting Questionnaire Short Form for parents* (APQ-9; Elgar et al., 2007). Include 9 itemi care măsoară *practicile parentale* (3 itemi; de exemplu, „Îi transmit copilului că face lucruri bune.”), *monitorizarea scăzută a copilului* (3 itemi; de exemplu, „Copilul tău rămâne afara seara, depășind ora la care ar trebui să fie acasă.” și *inconsistența disciplinei parentale* (3 itemi; de exemplu, „I-ai permis copilului să nu urmeze până la final pedeapsa primită (de exemplu ai renunțat la restricțiile pe care le-ai menționat inițial)”. Subscalele APQ evaluează cât de des se au loc situațiile descrise, folosind o scală Likert în 5 trepte (1 = niciodată, 5 = întotdeauna). În acest studiu a fost utilizată numai subscalea *inconsistența disciplinei parentale*. Consistența internă a subscalei în acest studiu a fost de 0.87 pentru mame și 0.78 pentru tați.

Mamele și tații au completat *The Emotion Questionnaire for parents* (EQP; Rydell et al., 2003). În acest studiu a fost utilizată doar subscalea de reglare emoțională. Părinții au evaluat afirmațiile pe o scală de la 1 = nu se aplică deloc copilului meu până la 5 = se aplică foarte bine copilului meu. Consistența internă a subscalei din acest studiu a fost de 0.92 pentru mame și 0.93 pentru tați. Au mai fost măsurate următoarele variabile socio-demografice: vârsta părintelui, venitul lunar, numărul de copii, vârsta și genul copilului.

Analize statistice

În primul rând, am efectuat analize specifice statisticii descriptive și am aplicat testele T pentru eșantioane perechi pentru a examina diferențe dintre medii la mame și la tați referitoare la stresul parental, inconsistența disciplinei parentale și reglarea emoțională a copiilor, folosind SPSS 26.0. În plus, am folosit programele Amos 26.0 (Arbuckle, 2019) pentru a calcula o serie de efecte directe și indirecte ale medierii la nivel diadic. Modelul Actor Partner Interdependence Mediation Model (APIMeM) (Kenny et al., 2006) a fost utilizat pentru a testa ipotezele.

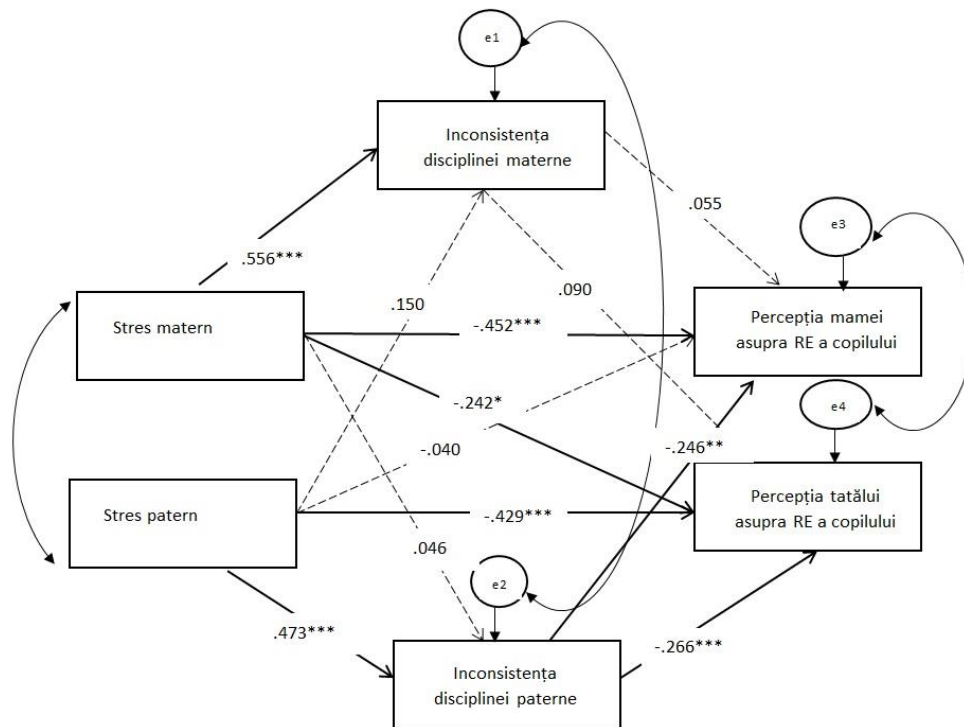
Rezultate

Rezultatele au arătat că nu au existat diferențe semnificative între percepția mamelor și a

taților cu privire la stresul parental și la percepția asupra reglării emoționale a copiilor. Cu toate acestea, tații raportează niveluri mai ridicate ale inconsistenței disciplinei parentale, comparativ cu mamele. Analizele corelaționale au arătat că stresul parental al mamei, respectiv stresul parental al tatălui corelează pozitiv cu propria inconsistență a disciplinei parentale și corelează negativ cu propria percepție a reglării emoționale, respectiv cu percepția partenerului asupra reglării emoționale a copiilor. Inconsistența disciplinei parentale în cazul mamelor și a taților a fost asociată negativ atât cu propria percepție, cât și cu percepția partenerului, privind reglarea emoțională a copiilor. Indicatorii de potrivire furnizați de analizele AMOS au indicat o potrivire adecvată a un modelului testat cu datele : $\chi^2(6) = 1.82$; $p = 0.93$; $GFI = 0.99$; $AGFI = 0.97$; $NFI = 0.99$; $CFI = 1.00$; $RMSEA = 0.000$) (Figura 1).

Figura 1

Rezultatele analizei APIMeM privind influența stresului mamelor și a taților, inconsistența disciplinei parentale asupra reglării emoționale a copiilor

Notă: Valorile sunt coeficienți standardizați. Liniile continue indică asocieri semnificative și liniile întrerupte indică asocieri nesemnificative. Genul copiilor, nr. copiilor și venitul lunar total pe familie au fost variabile controlate * $p < .050$. ** $p < .010$. *** $p < .001$

Discuții

Studiile anterioare, puține ca număr, s-au axat pe investigarea efectelor actor în asocierea dintre stresul parental și percepția parentală asupra reglării emoționale a copiilor (ex., Chazan-Cohen et al., 2009). Stresul mamelor, respectiv stresul taților a avut efecte negative directe supra propriei percepții privind reglarea emoțională a copiilor (efectele actor). Rezultatele obținute au confirmat rezultatele studiilor anterioare care au arătat că niveluri ridicate ale stresului prezic niveluri scăzute ale reglării emoționale a copiilor (Chazan-Cohen et al., 2009) și că niveluri ridicate ale stresului parental determină o evaluare negativă a aspectelor referitoare la dezvoltarea socio-emoțională a copiilor (Beckerman et al., 2020; Mouton et al., 2022; Nelson et al., 2013). Mai departe, stresul matern are un efect direct negativ (efect partener) asupra percepției tatălui privind reglarea emoțională a copiilor. Acest rezultat poate fi explicat, raportându-ne la procesul de transmitere al emoțiilor, respectiv la procesul de contagiune emoțională care arată că emoțiile negative și distresul se pot transfera de la un membru la celălalt membru al familiei (Larson & Almeida, 1999). Rezultatele analizei de mediere au arătat că doar în cazul taților, stresul parental are un efect indirect, de tip actor asupra reglării emoționale a copiilor, prin inconsistența disciplinei parentale a acestora. În plus este de remarcat faptul că stresul taților a fost corelat pozitiv cu inconsistența disciplinei paternale, care la rândul său corelează negativ cu percepția mamelor asupra reglării emoționale a copiilor.

Limite și direcții viitoare de cercetare

Principalele limite ale acestui studiu sunt: toate datele au fost colectate de la ambii părinți prin intermediul formularului Google Forms, în consecință nu am putut controla condițiile în care participanții au completat chestionarele. Prin urmare studiile viitoare ar trebui să includă evaluări onsite și evaluări efectuate de către profesori, având în vedere că preșcolarii se comportă diferit în funcție de contextul în care se află (Bater & Jordan, 2017; Lanza & Drabick, 2011).

Concluzii

Raportând-se la interdependența din cadrul diadelor, rezultatele noastre au arătat că un nivel ridicat al stresului în rândul mamelor și al taților este asociat cu percepția unui nivel mai scăzut al

reglării emoționale a copiilor (efectul actor). De asemenea, un nivel ridicat al stresului matern este asociat cu un nivel mai scăzut al reglării emoționale a copiilor, percepută de către tați (efectul partener). Mai mult, rezultatele noastre indică faptul că doar în cazul tăților, stresul lor parental are un efect indirect, de tip actor asupra reglării emoționale a copiilor, prin inconsistența disciplinei paternale. Astfel, stresul mai mare al tăților a fost asociat cu un nivel ridicat al inconsistenței disciplinei paternale care, la rândul său, a fost asociat cu o percepție scăzută privind reglarea emoțională a copiilor, în rândul mamelor. În consecință, în cadrul programelor de intervenție parentală, părinții ar trebui să-și dezvolte practice parentale pozitive și să conștientizeze impactul negativ al stresului parental și al inconsistenței disciplinei parentale asupra adaptării emoționale a copiilor.

Capitolul 4. Concluzii generale

Prezenta teză de doctorat și-a propus să investigheze, în context familial, unele dintre variabilele asociate cu reglarea emoțională și cu abilitățile sociale ale copiilor preșcolari pentru a identifica aspectele diadice și individuale care pot contribui la dezvoltarea socio-emoțională a copiilor. Prin intermediul celor patru studii empirice originale, ne-am propus să explicăm asocierea dintre credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale copiilor (prin rolul mediator al reglării emoționale a copiilor, respectiv al reglării emoționale a părinților), asocierea dintre reglarea emoțională a mamei și reglarea emoțională a copiilor (prin rolul mediator al “maternal playfulness” și prin rolul moderator al empatiei paternale), respectiv asocierea dintre stresul parental și reglarea emoțională a copiilor (prin rolul mediator al inconsistenței disciplinei parentale).

4.1. Implicații teoretice și empirice

Constatările acestei lucrări empirice include implicații teoretice și empirice, care vor fi prezentate pe scurt. **În primul rând**, teza oferă rezultate semnificative cu privire la influența credinței părinților vizând “furia ca emoție valoroasă” (“*value of anger*”) asupra dezvoltării abilităților sociale ale copiilor. Dacă studiile anterioare au evidențiat o asociere pozitivă între abilitățile sociale ale copiilor și credința părinților cu privire la furie văzută ca o emoție valoroasă (de exemplu, Garrett-Peters et al., 2017; Halberstadt et al., 2008; Rogers et al., 2016),

studiul nostru a obținut că o asociere negativă între această credință parentală și abilitățile sociale ale copiilor. Semnificația acestui rezultat este cu atât mai importantă, cu cât au fost utilizate analize diadice prin colectarea datelor de la ambii părinți ai copiilor. În continuare, deși există unele dovezi în literatura de specialitate privind faptul că părinții consideră că emoțiile sunt folosite de copii pentru a-i manipula pe ceilalți (Warming et al., 2019), există totuși o lacună privind investigarea acestei credințe parentale în asociere cu aspectele care vizează dezvoltarea socio-emoțională a copiilor (Halberstadt et al., 2013). În continuare, rolul mediator al reevaluării cognitive parentale în asocierea dintre credințele părinților cu privire la emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale copiilor, evidențiază consecințele pozitive legate de utilizarea reevaluării cognitive, ca strategie de reglare emoțională și dezvoltarea socio-emoțională a copiilor. **În al doilea rând**, ne-am propus să înțelegem în profunzime mecanismele asocierii dintre alte credințe parentale cu privire la emoțiile copiilor și abilitățile sociale ale copiilor. De asemenea, am investigat și rolul mediator al reglării emoționale a copiilor în această asociere. **În al treilea rând**, am investigat asocierea dintre reglarea emoțională a mamei și reglarea emoțională a copiilor prin rolul mediator al “maternal playfulness”. În acest context, am explorat și rolul moderator al empatiei partenerului în asocierea dintre reglarea emoțională a mamei și “maternal playfulness”, ceea ce a evidențiat faptul că în contextele în care reevaluarea cognitivă maternă este mai scăzută, respectiv supresia expresivă maternă este mai ridicată, iar empatia partenerului mai scăzută, va scădea disponibilitatea mamei de a se angaja în interacțiuni cu copilul caracterizate de “playfulness”. În final, prin testarea modelului Actor-Partener de Interdependență, prin mediere, am evidențiat efectele directe și indirecte (prin mediere) ale stresului parental și ale practicilor parentale, în mod specific ale inconsistenței disciplinei parentale, asupra reglării emoționale a copiilor.

4.2. Contribuții practice și empirice

Rezultatele obținute evidențiază implicațiile importante ale variabilelor parentale asupra dezvoltării socio-emoționale a copiilor, în special asupra reglării emoționale și asupra dezvoltării abilităților sociale. Luând în considerare că parenting-ul în care sunt implicați copiii de vârstă preșcolară presupune realizarea unor sarcini provocatoare și stresante (Carapito et al., 2018; Chazan-Cohen et al., 2009), părinții copiilor ar trebui să conștientizeze posibilitatea de a urma

programe de terapie rațional-emoțională și comportamentală. Aceste programe de intervenție parentală au în vedere rolul central al credințelor parentale cu privire la emoțiile copiilor, părinții reușind să își modifice credințele parentale iraționale, prin utilizarea unor strategii eficiente de reglare emoțională, cum este reevaluarea cognitivă (Goldin et al., 2014; Kurasaki & Terjesen, 2020; McRae & Gross, 2020). În plus, specialiștii din domeniul psihologiei ar trebui să dezvolte programe educaționale pentru profesorii din grădiniță, care să faciliteze reglarea emoțiilor copiilor și dezvoltarea abilităților sociale ale copiilor, implicându-i pe aceștia în multiple interacțiuni sociale cu colegii de aceeași vârstă. În plus, părinții ar trebui să conștientizeze implicațiile practicilor parentale dăunătoare, cum ar fi inconsistența disciplinei parentale, asupra dezvoltării socio-emoționale ale copiilor (de exemplu, reglare emoțională scăzută, probleme de internalizare) (Bater & Jordan, 2017; Laskey & Cartwright-Hatton, 2009; Otto et al., 2016). Bazându-ne pe faptul că activitatea care implică “playfulness” este esențială pentru o dezvoltare socio-emoțională optimă a copiilor preșcolari (Levavi et al., 2020), și luând în considerare că reglarea emoțională a preșcolarilor este mai mult legată de activitatea de “playfulness” realizată de către mame, și mai puțin de cea realizată de către tați (Cabrera et al., 2017), empatia taților poate consolida resursele emoționale ale mamelor, prin faptul că un nivel mai ridicat al empatiei paternale le permite taților să se pună în locul mamelor pentru a le observa stresul resimțit și pentru a le ajuta să-și regleze emoțiile (Dong et al., 2022). Faptul că niveluri scăzute ale empatiei paterne moderează relația de asociere dintre reglarea emoțională a mamei și “maternal playfulness”, evidențiază sensibilitatea mamelor în ceea ce privește existența unor niveluri scăzute de empatie paternă.

4.3. Puncte tari, limite și direcții viitoare de cercetare

Am contribuit la extinderea literaturii de specialitate, adăugând rezultate importante obținute de la participanți care fac parte din eșantioane de cercetare din România, țară din Europa de Est, mai puțin prezentă în cercetările internaționale actuale. De asemenea, am realizat trei studii în care am folosit date obținute de la ambii părinți, potrivite pentru analize specifice prelucrării datelor diadice, CFM și APIM. Ne-am focalizat pe dezvoltarea socio-emoțională timpurie a copiilor, luând în considerare impactul pe care aceasta îl are asupra viitorului comportament al copilului.

Studiile incluse în cercetare prezintă câteva limite care au fost descrise în secțiunea

“Discuții” a fiecărui studiu. În primul rând, studiile sunt transversale. Prin urmare, studiile viitoare ar putea integra un design longitudinal pentru a stabili o relație cauzală între variabilele studiului.

În al doilea rând, părinții au evaluat variabilele care măsurau caracteristici ale copiilor, deoarece chestionarele utilizate pentru măsurarea reglării emoționale a copiilor și pentru măsurarea abilităților sociale ale copiilor, nu se aplică vârstei preșcolare.

În cele din urmă, toate variabilele studiului au fost măsurate prin scale de auto-raportare. Studiile viitoare ar trebui să includă metode suplimentare de măsurare a variabilelor, cum ar fi cele calitative (de exemplu, interviurile). Studiile viitoare ar trebui să testeze relațiile dintre variabile investigate în prezenta teză prin aplicarea unui design longitudinal și să utilizeze evaluări ale dezvoltării socio-emoționale a copiilor, provenite din diferite surse (de exemplu, de la profesori, psihologi etc.).

Referințe bibliografice

- Abidin, R. R. (1992). The Determinants of Parenting Behavior. *Journal of Clinical Child Psychology, 21*(4), 407–412. https://doi.org/10.1207/s15374424jccp2104_12
- Alwaely, S. A., Yousif, N. B. A., & Mikhaylov, A. (2021). Emotional development in preschoolers and socialization. *Early Child Development and Care, 191*(16), 2484–2493. <https://doi.org/10.1080/03004430.2020.1717480>
- Anthony, L. G., Anthony, B. J., Glanville, D. N., Naiman, D. Q., Waanders, C., & Shaffer, S. (2005). The relationships between parenting stress, parenting behaviour and preschoolers’ social competence and behaviour problems in the classroom. *Infant and Child Development, 14*(2), 133–154. <https://doi.org/10.1002/icd.385>
- Arbuckle, J. (2019). Amos (Version No. 26.0). *IBM SPSS*.
- Arnold, D. H., Kupersmidt, J. B., Voegler-Lee, M. E., & Marshall, N. A. (2012). The association between preschool children’s social functioning and their emergent academic skills. *Early Childhood Research Quarterly, 27*(3), 376–386. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2011.12.009>
- Barak-Levy, Y., & Atzaba-Poria, N. (2020). A mediation model of parental stress, parenting, and risk factors in families having children with mild intellectual disability. *Research in Developmental Disabilities, 98*, 103577. <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2020.103577>
- Bariola, E., Hughes, E. K., & Gullone, E. (2012). Relationships Between Parent and Child Emotion Regulation Strategy Use: A Brief Report. *Journal of Child and Family Studies, 21*(3), 443–448. <https://doi.org/10.1007/s10826-011-9497-5>
- Barry, T. D., Dunlap, S. T., Lochman, J. E., & Wells, K. C. (2009). Inconsistent Discipline as a Mediator Between Maternal Distress and Aggression in Boys. *Child & Family Behavior Therapy, 31*(1), 1–19. <https://doi.org/10.1080/07317100802701186>

- Bater, L. R., & Jordan, S. S. (2017). Child Routines and Self-Regulation Serially Mediate Parenting Practices and Externalizing Problems in Preschool Children. *Child & Youth Care Forum, 46*(2), 243–259. <https://doi.org/10.1007/s10566-016-9377-7>
- Beckerman, M., Van Berkel, S. R., Mesman, J., Huffmeijer, R., & Alink, L. R. A. (2020). Are Negative Parental Attributions Predicted by Situational Stress?: From a Theoretical Assumption Toward an Experimental Answer. *Child Maltreatment, 25*(3), 352–362. <https://doi.org/10.1177/1077559519879760>
- Ben-Naim, S., Gill, N., Laslo-Roth, R., & Einav, M. (2019). Parental Stress and Parental Self-Efficacy as Mediators of the Association Between Children’s ADHD and Marital Satisfaction. *Journal of Attention Disorders, 23*(5), 506–516. <https://doi.org/10.1177/1087054718784659>
- Berry, J. O., & Jones, W. H. (1995). The Parental Stress Scale: Initial Psychometric Evidence. *Journal of Social and Personal Relationships, 12*(3), 463–472. <https://doi.org/10.1177/0265407595123009>
- Bierman, K. L., & Motamedi, M. (2015). Social and emotional learning programs for preschool children. *Handbook of social and emotional learning: Research and practice*, 135–151. <https://doi.org/doi:10.1136/archdischild-2020-320372>
- Bornstein, M. H., Hahn, C.-S., & Haynes, O. M. (2010). Social competence, externalizing, and internalizing behavioral adjustment from early childhood through early adolescence: Developmental cascades. *Development and Psychopathology, 22*(4), 717–735. <https://doi.org/10.1017/S0954579410000416>
- Cabrera, N. J., Karberg, E., Malin, J. L., & Aldoney, D. (2017). THE MAGIC OF PLAY: LOW-INCOME MOTHERS’ AND FATHERS’ PLAYFULNESS AND CHILDREN’S EMOTION REGULATION AND VOCABULARY SKILLS: Mothers’ and Fathers’ Playfulness. *Infant Mental Health Journal, 38*(6), 757–771. <https://doi.org/10.1002/imhj.21682>
- Caldarella, P., & Merrell, K. W. (1997). Common Dimensions of Social Skills of Children and Adolescents: A Taxonomy of Positive Behaviors. *School Psychology Review, 26*(2), 264–278. <https://doi.org/10.1080/02796015.1997.12085865>
- Calkins, S. D. (2010). Commentary: Conceptual and Methodological Challenges to the Study of Emotion Regulation and Psychopathology. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment, 32*(1), 92–95. <https://doi.org/10.1007/s10862-009-9169-6>
- Carapito, E., Ribeiro, M. T., Pereira, A. I., & Roberto, M. S. (2018). Parenting stress and preschoolers’ socio-emotional adjustment: The mediating role of parenting styles in parent–child dyads. *Journal of Family Studies, 26*(4), 594–610. <https://doi.org/10.1080/13229400.2018.1442737>
- Chazan-Cohen, R., Raikes, H., Brooks-Gunn, J., Ayoub, C., Pan, B. A., Kisker, E. E., Roggman, L., & Fuligni, A. S. (2009). Low-Income Children’s School Readiness: Parent Contributions Over the First Five Years. *Early Education and Development, 20*(6), 958–977. <https://doi.org/10.1080/10409280903362402>
- Crnic, K. A., Gaze, C., & Hoffman, C. (2005). Cumulative parenting stress across the preschool period: Relations to maternal parenting and child behaviour at age 5. *Infant and Child Development, 14*(2), 117–132. <https://doi.org/10.1002/icd.384>
- Daniel, S. K., Abdel-Baki, R., & Hall, G. B. (2020). The Protective Effect of Emotion Regulation on Child and Adolescent Wellbeing. *Journal of Child and Family Studies, 29*(7), 2010–2027. <https://doi.org/10.1007/s10826-020-01731-3>

- Darling, N., & Steinberg, L. (1993). Parenting style as context: An integrative model. *Psychological Bulletin*, *113*(3), 487–496.
- Darling-Churchill, K. E., & Lippman, L. (2016). Early childhood social and emotional development: Advancing the field of measurement. *Journal of Applied Developmental Psychology*, *45*, 1–7. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2016.02.002>
- Davis, N. O., & Carter, A. S. (2008). Parenting Stress in Mothers and Fathers of Toddlers with Autism Spectrum Disorders: Associations with Child Characteristics. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, *38*(7), 1278–1291. <https://doi.org/10.1007/s10803-007-0512-z>
- Deater-Deckard, K. (1998). Parenting stress and child adjustment: Some old hypotheses and new questions. *Clinical Psychology: Science and Practice*, *5*(3), 314–332. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2850.1998.tb00152.x>
- Denham, S. A. (2019). Emotional Competence During Childhood and Adolescence. In V. LoBue, K. Pérez-Edgar, & K. A. Buss (Ed.), *Handbook of Emotional Development* (pp. 493–541). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-17332-6_20
- Denham, S. A., Bassett, H. H., Brown, C., Way, E., & Steed, J. (2015). “I Know How You Feel”: Preschoolers’ emotion knowledge contributes to early school success. *Journal of Early Childhood Research*, *13*(3), 252–262. <https://doi.org/10.1177/1476718X13497354>
- Dennis, T. (2006). Emotional self-regulation in preschoolers: The interplay of child approach reactivity, parenting, and control capacities. *Developmental Psychology*, *42*(1), 84–97. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.42.1.84>
- Dong, S., Dong, Q., & Chen, H. (2022). Mothers’ parenting stress, depression, marital conflict, and marital satisfaction: The moderating effect of fathers’ empathy tendency. *Journal of Affective Disorders*, *299*, 682–690. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.12.079>
- Dunsmore, J. C., Booker, J. A., & Ollendick, T. H. (2013). Parental Emotion Coaching and Child Emotion Regulation as Protective Factors for Children with Oppositional Defiant Disorder: Emotion Coaching with Children with ODD. *Social Development*, *22*(3), 444–466. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2011.00652.x>
- Edwards, E. S., Holzman, J. B., Burt, N. M., Rutherford, H. J. V., Mayes, L. C., & Bridgett, D. J. (2017). Maternal emotion regulation strategies, internalizing problems and infant negative affect. *Journal of Applied Developmental Psychology*, *48*, 59–68. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2016.12.001>
- Eisenberg, N., Cumberland, A., & Spinrad, T. L. (1998). Parental Socialization of Emotion. *Psychological Inquiry*, *9*(4), 241–273. https://doi.org/10.1207/s15327965pli0904_1
- Elgar, F. J., Waschbusch, D. A., Dadds, M. R., & Sigvaldason, N. (2007). Development and Validation of a Short Form of the Alabama Parenting Questionnaire. *Journal of Child and Family Studies*, *16*(2), 243–259. <https://doi.org/10.1007/s10826-006-9082-5>
- Erikson, E. H. (1968). *Identity, youth and crisis*. New York, NY: W. W. Norton & Company.
- Feng, X., Shaw, D. S., Kovacs, M., Lane, T., O’Rourke, F. E., & Alarcon, J. H. (2008). Emotion regulation in preschoolers: The roles of behavioral inhibition, maternal affective behavior, and maternal depression. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, *49*(2), 132–141. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.2007.01828.x>
- Fox, N. A. (1998). *Temperament and regulation of emotion in the first years of life* (New Perspectives in Early Emotional Development, p. 17).

- Garrett-Peters, P. T., Castro, V. L., & Halberstadt, A. G. (2017). Parents' beliefs about children's emotions, children's emotion understanding, and classroom adjustment in middle childhood. *Social Development, 26*(3), 575–590. <https://doi.org/10.1111/sode.12222>
- Goldin, P. R., Lee, I., Ziv, M., Jazaieri, H., Heimberg, R. G., & Gross, J. J. (2014). Trajectories of change in emotion regulation and social anxiety during cognitive-behavioral therapy for social anxiety disorder. *Behaviour Research and Therapy, 56*, 7–15. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2014.02.005>
- Graziano, P. A., Reavis, R. D., Keane, S. P., & Calkins, S. D. (2007). The role of emotion regulation in children's early academic success. *Journal of School Psychology, 45*(1), 3–19. <https://doi.org/10.1016/j.jsp.2006.09.002>
- Gresham, F. M., & Elliott, S. N. (1990). *Social skills rating system. Manual*. American Guidance Service.
- Gross, J. J., & John, O. P. (2003). Individual differences in two emotion regulation processes: Implications for affect, relationships, and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology, 85*(2), 348–362. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.2.348>
- Gülay, H., & Önder, A. (2013). A study of social–emotional adjustment levels of preschool children in relation to peer relationships. *Education 3-13, 41*(5), 514–522. <https://doi.org/10.1080/03004279.2011.609827>
- Halberstadt, A. G., Dunsmore, J. C., Bryant, A., Parker, A. E., Beale, K. S., & Thompson, J. A. (2013). Development and validation of the Parents' Beliefs About Children's Emotions Questionnaire. *Psychological Assessment, 25*(4), 1195–1210. <https://doi.org/10.1037/a0033695>
- Halberstadt, A. G., & Lozada, F. T. (2011). Emotion Development in Infancy through the Lens of Culture. *Emotion Review, 3*(2), 158–168. <https://doi.org/10.1177/1754073910387946>
- Halberstadt, A. G., Thompson, J. A., Parker, A. E., & Dunsmore, J. C. (2008). Parents' emotion-related beliefs and behaviours in relation to children's coping with the 11 September 2001 terrorist attacks. *Infant and Child Development, 17*(6), 557–580. <https://doi.org/10.1002/icd.569>
- Harkness, S., Super, C., & Mavridis, C. J. (2011). Parental ethnotheories about children's socioemotional development. In X. Chen & K. H. Rubin (Ed.), *Socioemotional development in cultural context* (pp. 73–98). New York, NY: Guilford.
- Hastings, P. D. (2018). The socialization of emotion by parents: Following Saarni's legacy. *European Journal of Developmental Psychology, 15*(6), 694–710. <https://doi.org/10.1080/17405629.2018.1482210>
- Hosokawa, R., & Katsura, T. (2017). Marital relationship, parenting practices, and social skills development in preschool children. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health, 11*(1), 2. <https://doi.org/10.1186/s13034-016-0139-y>
- Hu, X., Han, Z. R., Bai, L., & Gao, M. M. (2019). The mediating role of parenting stress in the relations between parental emotion regulation and parenting behaviors in Chinese families of children with autism spectrum disorders: A dyadic analysis. *Journal of Autism and Developmental Disorders, 49*(10), 3983–3998.
- Huber, L., Plötner, M., & Schmitz, J. (2019). Social competence and psychopathology in early childhood: A systematic review. *European Child & Adolescent Psychiatry, 28*(4), 443–459. <https://doi.org/10.1007/s00787-018-1152-x>

- Iarocci, G., Yager, J., & Elfers, T. (2007). What gene–environment interactions can tell us about social competence in typical and atypical populations. *Brain and Cognition*, *65*(1), 112–127. <https://doi.org/10.1016/j.bandc.2007.01.008>
- John, O. P., & Gross, J. J. (2004). Healthy and Unhealthy Emotion Regulation: Personality Processes, Individual Differences, and Life Span Development. *Journal of Personality*, *72*(6), Article 6. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2004.00298.x>
- Johnston, C., Park, J. L., & Miller, N. V. (2018). Parental Cognitions: Relations to Parenting and Child Behavior. In M. R. Sanders & A. Morawska (Ed.), *Handbook of Parenting and Child Development Across the Lifespan* (pp. 395–414). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-94598-9_17
- Karnilowicz, H. R., Waters, S. F., & Mendes, W. B. (2019). Not in front of the kids: Effects of parental suppression on socialization behaviors during cooperative parent–child interactions. *Emotion*, *19*(7), 1183–1191. <https://doi.org/10.1037/emo0000527>
- Kenny, D. A., Kashy, D. A., & Cook, W. L. (2006). *Dyadic data analysis*. New York: Guilford Press.
- Kenny, D., Kashy, D., & Cook, W. (2006). *Dyadic data analysis New York: Guilford*.
- Kim, B., Teti, D. M., & Cole, P. M. (2012). Mothers’ affect dysregulation, depressive symptoms, and emotional availability during mother–infant interaction. *Infant Mental Health Journal*, *33*(5), 469–476. <https://doi.org/10.1002/imhj.21326>
- Kim-Spoon, J., Cicchetti, D., & Rogosch, F. A. (2013). A Longitudinal Study of Emotion Regulation, Emotion Lability-Negativity, and Internalizing Symptomatology in Maltreated and Nonmaltreated Children. *Child Development*, *84*(2), 512–527. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2012.01857.x>
- Kurasaki, R., & Terjesen, M. D. (2020). Rational Emotive and Cognitive Behavioral Therapy in Working with Parents. In M. Bernard & M. D. Terjesen (Ed.), *Rational-Emotive and Cognitive-Behavioral Approaches to Child and Adolescent Mental Health: Theory, Practice, Research, Applications* (pp. 125–142). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-53901-6_6
- Lanza, H. I., & Drabick, D. A. G. (2011). Family Routine Moderates the Relation Between Child Impulsivity and Oppositional Defiant Disorder Symptoms. *Journal of Abnormal Child Psychology*, *39*(1), 83–94. <https://doi.org/10.1007/s10802-010-9447-5>
- Larson, R. W., & Almeida, D. M. (1999). Emotional Transmission in the Daily Lives of Families: A New Paradigm for Studying Family Process. *Journal of Marriage and the Family*, *61*(1), 5. <https://doi.org/10.2307/353879>
- Laskey, B. J., & Cartwright-Hatton, S. (2009). Parental discipline behaviours and beliefs about their child: Associations with child internalizing and mediation relationships. *Child: Care, Health and Development*, *35*(5), 717–727. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2214.2009.00977.x>
- Ledermann, T., & Kenny, D. A. (2012). The common fate model for dyadic data: Variations of a theoretically important but underutilized model. *Journal of Family Psychology*, *26*(1), 140–148. <https://doi.org/10.1037/a0026624>
- Ledermann, T., & Macho, S. (2009). Mediation in dyadic data at the level of the dyads: A structural equation modeling approach. *Journal of Family Psychology*, *23*(5), 661–670. <https://doi.org/10.1037/a0016197>
- Levavi, K., Menashe-Grinberg, A., Barak-Levy, Y., & Atzaba-Poria, N. (2020). The role of parental playfulness as a moderator reducing child behavioural problems among children

- with intellectual disability in Israel. *Research in Developmental Disabilities*, *107*, 103793. <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2020.103793>
- Lin, G., Goldenberg, A., Arikan, G., Brytek-Matera, A., Czepczor-Bernat, K., Manrique-Millones, D., Mikolajczak, M., Overbye, H., Roskam, I., Szczygieł, D., Ustundag-Budak, A. M., & Gross, J. J. (2022). Reappraisal, social support, and parental burnout. *British Journal of Clinical Psychology*, *61*(4), 1089–1102. <https://doi.org/10.1111/bjc.12380>
- Liu, L., & Wang, M. (2015). Parenting stress and harsh discipline in China: The moderating roles of marital satisfaction and parent gender. *Child Abuse & Neglect*, *43*, 73–82. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.01.014>
- Lorber, M. F. (2012). The role of maternal emotion regulation in overreactive and lax discipline. *Journal of Family Psychology*, *26*(4), 642–647. <https://doi.org/10.1037/a0029109>
- Lorber, M. F., Del Vecchio, T., Feder, M. A., & Smith Slep, A. M. (2017). A Psychometric Evaluation of the Revised Parental Emotion Regulation Inventory. *Journal of Child and Family Studies*, *26*(2), 452–463. <https://doi.org/10.1007/s10826-016-0578-3>
- Mak, M. C. K., Yin, L., Li, M., Cheung, R. Y., & Oon, P.-T. (2020). The Relation between Parenting Stress and Child Behavior Problems: Negative Parenting Styles as Mediator. *Journal of Child and Family Studies*, *29*(11), 2993–3003. <https://doi.org/10.1007/s10826-020-01785-3>
- Matalon, C., Turliuc, M. N., & Mairean, C. (2022). Children’s opposition, marital and life satisfaction: The mediating role of parenting stress. *Family Relations*, *71*(4), 1785–1801. <https://doi.org/10.1111/fare.12670>
- McClelland, M. M., & Cameron, C. E. (2012). Self-Regulation in Early Childhood: Improving Conceptual Clarity and Developing Ecologically Valid Measures: Self-Regulation in Early Childhood: Improving Conceptual Clarity and Measures. *Child Development Perspectives*, *6*(2), 136–142. <https://doi.org/10.1111/j.1750-8606.2011.00191.x>
- McRae, K., & Gross, J. J. (2020). Emotion regulation. *Emotion*, *20*(1), 1–9. <https://doi.org/10.1037/emo0000703>
- Merrell, K. W. (1994). *Preschool and kindergarten behavior scales: Test manual*. Clinical Psychology Pub.
- Meyer, S., Raikes, H. A., Virmani, E. A., Waters, S., & Thompson, R. A. (2014). Parent emotion representations and the socialization of emotion regulation in the family. *International Journal of Behavioral Development*, *38*(2), 164–173. <https://doi.org/10.1177/0165025413519014>
- Monopoli, W. J., & Kingston, S. (2012). The relationships among language ability, emotion regulation and social competence in second-grade students. *International Journal of Behavioral Development*, *36*(5), 398–405. <https://doi.org/10.1177/0165025412446394>
- Morris, A. S., Criss, M. M., Silk, J. S., & Houlteberg, B. J. (2017). The Impact of Parenting on Emotion Regulation During Childhood and Adolescence. *Child Development Perspectives*, *11*(4), 233–238. <https://doi.org/10.1111/cdep.12238>
- Morris, A. S., Silk, J. S., Steinberg, L., Myers, S. S., & Robinson, L. R. (2007). The Role of the Family Context in the Development of Emotion Regulation. *Social Development*, *16*(2), 361–388. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2007.00389.x>
- Mouton, B., Weeland, J., Leijten, P., & Overbeek, G. (2022). When Parents Wear Dark Glasses: An Experimental Study on Parental Negative Attributions and Parenting Behavior.

- Journal of Child and Family Studies*, 31(12), 3468–3484. <https://doi.org/10.1007/s10826-022-02446-3>
- Nelson, J. A., O'Brien, M., Calkins, S. D., & Keane, S. P. (2013). Mothers' and fathers' negative responsibility attributions and perceptions of children's problem behavior. *Personal Relationships*, 20(4), 719–727. <https://doi.org/10.1111/pere.12010>
- Nomaguchi, K., & Milkie, M. A. (2020). Parenthood and Well-Being: A Decade in Review. *Journal of Marriage and Family*, 82(1), 198–223. <https://doi.org/10.1111/jomf.12646>
- Olson, S. L., Lansford, J. E., Evans, E. M., Blumstein, K. P., & Ip, K. I. (2019). Parents' Ethnotheories of Maladaptive Behavior in Young Children. *Child Development Perspectives*, 13(3), 153–158. <https://doi.org/10.1111/cdep.12330>
- Otto, Y., Kolmorgen, K., Sierau, S., Weis, S., Von Klitzing, K., & Klein, A. M. (2016). Parenting Behaviors of Mothers and Fathers of Preschool Age Children with Internalizing Disorders. *Journal of Child and Family Studies*, 25(2), 381–395. <https://doi.org/10.1007/s10826-015-0242-3>
- Paley, B., & Hajal, N. J. (2022). Conceptualizing Emotion Regulation and Coregulation as Family-Level Phenomena. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 25(1), 19–43. <https://doi.org/10.1007/s10567-022-00378-4>
- Parker, A. E., Halberstadt, A. G., Dunsmore, J. C., Townley, G., Bryant Jr, A., Thompson, J. A., & Beale, K. S. (2012). „Emotions are a window into one's heart”: A qualitative analysis of parental beliefs about children's emotions across three ethnic groups. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, i–144.
- Qiu, C., & Shum, K. K. (2022). Relations between caregivers' emotion regulation strategies, parenting styles, and preschoolers' emotional competence in Chinese parenting and grandparenting. *Early Childhood Research Quarterly*, 59, 121–133. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2021.11.012>
- Rademacher, A., & Koglin, U. (2019). The concept of self-regulation and preschoolers' social-emotional development: A systematic review. *Early Child Development and Care*, 189(14), 2299–2317. <https://doi.org/10.1080/03004430.2018.1450251>
- Raval, V. V., & Walker, B. L. (2019). Unpacking 'culture': Caregiver socialization of emotion and child functioning in diverse families. *Developmental Review*, 51, 146–174. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2018.11.001>
- Reniers, R. L. E. P., Corcoran, R., Drake, R., Shryane, N. M., & Völlm, B. A. (2011). The QCAE: A Questionnaire of Cognitive and Affective Empathy. *Journal of Personality Assessment*, 93(1), 84–95. <https://doi.org/10.1080/00223891.2010.528484>
- Rogers, M. L., Halberstadt, A. G., Castro, V. L., MacCormack, J. K., & Garrett-Peters, P. (2016). Maternal emotion socialization differentially predicts third-grade children's emotion regulation and lability. *Emotion*, 16(2), 280–291. <https://doi.org/10.1037/emo0000142>
- Rose-Krasnor, L. (1997). The Nature of Social Competence: A Theoretical Review. *Social Development*, 6(1), 111–135. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.1997.tb00097.x>
- Rothman, N. B., & Magee, J. C. (2016). Affective expressions in groups and inferences about members' relational well-being: The effects of socially engaging and disengaging emotions. *Cognition and Emotion*, 30(1), 150–166. <https://doi.org/10.1080/02699931.2015.1020050>
- Rutherford, H. J. V., Wallace, N. S., Laurent, H. K., & Mayes, L. C. (2015). Emotion regulation in parenthood. *Developmental Review*, 36, 1–14. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2014.12.008>

- Rydell, A.-M., Berlin, L., & Bohlin, G. (2003). Emotionality, emotion regulation, and adaptation among 5- to 8-year-old children. *Emotion*, 3(1), 30–47. <https://doi.org/10.1037/1528-3542.3.1.30>
- Saarni, C. (1985). Indirect Processes in Affect Socialization. In M. Lewis & C. Saarni (Ed.), *The Socialization of Emotions* (pp. 187–209). Springer US. https://doi.org/10.1007/978-1-4613-2421-8_9
- Sallquist, J., Eisenberg, N., Spinrad, T. L., Eggum, N. D., & Gaertner, B. M. (2009). Assessment of preschoolers' positive empathy: Concurrent and longitudinal relations with positive emotion, social competence, and sympathy. *The Journal of Positive Psychology*, 4(3), 223–233. <https://doi.org/10.1080/17439760902819444>
- Shipman, K. L., Schneider, R., Fitzgerald, M. M., Sims, C., Swisher, L., & Edwards, A. (2007). Maternal Emotion Socialization in Maltreating and Non-maltreating Families: Implications for Children's Emotion Regulation. *Social Development*, 16(2), 268–285. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2007.00384.x>
- Shorer, M., Swissa, O., Levavi, P., & Swissa, A. (2021). Parental playfulness and children's emotional regulation: The mediating role of parents' emotional regulation and the parent–child relationship. *Early Child Development and Care*, 191(2), 210–220. <https://doi.org/10.1080/03004430.2019.1612385>
- Sobel, M. E. (1982). Asymptotic Confidence Intervals for Indirect Effects in Structural Equation Models. *Sociological Methodology*, 13, 290. <https://doi.org/10.2307/270723>
- Sørli, M.-A., Hagen, K. A., & Nordahl, K. B. (2021). Development of social skills during middle childhood: Growth trajectories and school-related predictors. *International Journal of School & Educational Psychology*, 9(sup1), S69–S87. <https://doi.org/10.1080/21683603.2020.1744492>
- Teti, D. M., & Cole, P. M. (2011). Parenting at risk: New perspectives, new approaches. *Journal of Family Psychology*, 25(5), 625–634. <https://doi.org/10.1037/a0025287>
- Warming, H., Galløe, L. R., Carlsen, A. R. H., & Rasmussen, S. R. (2019). Beasts, victims or competent agents: The positioning of children in research literature on manipulation. *Childhood*, 26(1), 39–53. <https://doi.org/10.1177/0907568218803429>
- Zhang, C., Cubbin, C., & Ci, Q. (2019). Parenting stress and mother– child playful interaction: The role of emotional support. *Journal of Family Studies*, 25(2), 101–115. <https://doi.org/10.1080/13229400.2016.1200113>
- Ziv, I., Golbez, N., & Shapira, N. (2020). Parental sense of competence, resilience, and empathy in relation fathers' responses to children's negative emotions in the context of everyday paternal childrearing decisions. *Cogent Psychology*, 7(1), 1794681. <https://doi.org/10.1080/23311908.2020.1794681>